Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

SỐ 1129 — NGÀY THỨ TƯ 30 AOUT 1922 — NGÀY MÙNG 8 THÁNG BẢY ANNAM NĂM NHÂM TUẤT — NAM THỨ 15

DIRECTEUR — PROPRIÉTAIRE
NGUYỄN-VĂN-CỦA

TELEPHONE: 208
Adresse télégraphique:
LUCTINH — SAIGON

GIÁ BÁN

	ĐÔNG-PHÁP	NGOẠI-QUỐC
Một năm.....	12$00	18$00
Sáu tháng.....	6.50	9.00
Ba tháng.....	3.50	4.50

BÁN LẺ MỖI SỐ.... 0$05

Mua báo thì kể từ ngày mồng mới. — Ai ngày 16 mới tháng và phải trả tiền trước.

Lục Tỉnh Tân Văn
(LỤC-TỈNH TÂN-VĂN & NAM-TRUNG NHỰT-BÁO RÉUNIS)
聞新省六報日中南
NHỰT BÁO xuất bản mỗi ngày, trừ ngày lễ và chúa nhựt

POUR LES ANNONCES
S'ADRESSER:
A Saigon: aux Bureaux du Journal, rue Catinat, 153-155-157 (1er étage)
A Hanoi: aux Bureaux du Trung-Bắc Tân-Văn.
A Paris: chez M. M. Meyence & Cie 9, rue Tronchet

On traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance.

Thơ, chèques và mandats gởi mua báo thì đề ngày cho M. NGUYỄN-VĂN-CỦA. Tổng-lý Lục-tỉnh Tân-Văn, còn bài vở đăng báo thì đề cho M. LÊ-HOÀNG-MƯU, chủ bút.

KỸ-NGHỆ

NHÀ DỆT HÀNG ANNAM

LÀNH NAM-KỲ THẬT TỐT, TRỐT ĐÃ MẤY TRĂM NĂM NGOÀI

Trốt đã mấy trăm năm người Annam, nhứt là người Nam-kỳ, dùng ròng hàng-giế Tàu. Bởi một cớ hàng-giế Tàu chắc-chắn và xinh đẹp hơn hết. Mà người Tàu chẳng cần nói cũng biết, vẻ khoa thương-mãi, thì xảo quyệt đệ nhứt hãng chịu theo ý người yêu dùng về đâu mà làm theo đó. Lại ngày hay kiểu hàng nầy, thứ bông kia, nhuộm màu nọ, nhiều kiểu xinh, hoa khéo, màu tươi, làm cho đơn-bà Annam, phe trang điểm, lấy làm yêu dùng quá sức. Cái lợi thâu về hàng-giế trong xứ Nam-kỳ nầy biết bao kể siết. Từ sáu mươi năm sau đây, mối lợi ấy lại càng xấp ba xấp bảy. Từng bữa càng ngày người Nam-kỳ lại dùng càng nhiều, dầu rằng đang thời hàng Tàu trở nên xấu và có hàng Bắc với hàng ngoại quốc, như những là hàng Tây hàng Bom-bay, nỗi lên giành dành.

Tôi nói mấy năm sau đây hàng Tàu trở nên xấu. Tôi tưởng phe phủ-nữ Annam đều cho là lời lẽ thật. Dầu người xuyến, dầu lãnh là hai thứ của người Annam yêu dùng hơn hết, giá tuy càng cao mà phẩm hàng càng ngày càng sụt thấp, bề không dặng t t như xưa, lại thêm bỏ rẹt. Dùng it ngày đã thấy chạy thấy rách. Vậy mà hàng Bắc với hàng Tây tranh giành không lại. Nhiều người nói tại người Nam-kỳ chẳng tưởng đến tiền bạc trong xứ chạy ra ngoài là hại; cứ tưởng mua dầu cũng mua, lại giữ tánh dùa quen dùng thì mua đó. Lỗi tráchấy sai lắm.

Tôi thấm xét, hàng Tây hàng Bom-bay tranh không lại hàng Tàu là tại hàng Tây hàng Bom bay bán cao giá, nhà-nghèo mua chẳng nổi. Lại thêm, trừ kiểu lạ, mùa tươi ra, thì hàng Tây, hàng Bom bay còn bỏ hơn hàng Tàu lắm nữa. Cho nên hàng Tây, hàng Bom-bay chỉ để bán cho hạng người nhiều tiền, vì cái hư đau của hai thứ hàng mới đó, mà mua sắm thêm bận chơi cho đủ thứ. Phần người ăn chắc mặc dày thì chẳng chịu dùng. Còn hàng Bắc, tôi có hỏi ý một hai người đơn-bà Nam-kỳ, vì sao hàng Bắc đã có đủ kiểu đủ màu như hàng Tàu, lại có thứ tươi đẹp hơn Tàu, sao không mua dùng giúp hơn cho kỹ-nghệ Annam nỗi lên, cứ mua hàng Tàu dùng hoài cho người trách ta không biết yêu nòng-nội, lại cũng chẳng biết tiếc đồng tiền chạy ra khỏi xứ. Đều trả lời một cách cùng tôi rằng: « Trách thì chịu chớ ai có tiền lại dại gì đem đi mua đồ bỏ rẹt như « cứt thầy-bói ». Hàng Bắc tệ lắm. Dầu xuyến, dầu lãnh chi chi cũng đều bỏ vậy cả. Thì đã có một lúc trước, cũng vì tiếng đồng chũng đồng bào phải xúm giúp cho nhau, vợ hàng viên quan Annam và nhà hào-phú Nam-kỳ đều bỏ hàng Tàu mà mua hàng Bắc. Trong sự mua hàng Bắc có hai điều làm cho người ngã lòng, không thèm mua nữa.

1° — Lúc đồ dân-ông thì dùng xuyến Bắc, lượng Bắc, lược-lòng vấn vấn, còn đơn-bà thì xuyến và lãnh đủ màu. Cứ khỏ thì thôi, mua về dùng chưa mấy ngày, đồ đơn-ông bận thì chạy xà-dùa, rách-rả; còn đồ đơn-bà dùng, thì đồ lòng, nùng mặt rồi cũng rách, cho tới màu nhuộm cũng phai. Dường ấy vị nhau sao dặng?

2° — Người Bắc chưa biết mua bán! Đơn ông còn giữ lãnh kiểu, đơn-bà thì hay làm điệu. Ngồi trong cửa hàng rồi thì thấy làm mặt lớn. Người vào mua mà xem bộ không phải tay sang giàu thì không thèm tiếp. Mà có tiếp thì tiếp như cách [tiếp kẻ ăn xin. Chẳng nói thì quả đau, nói ra lại quá ngặt. Cho tới trong việc mua bán, chọn lựa lâu hay là chê xấu, thì người đã tỏ đều bất bình, kiếm chuyện khác mà gây, rồi buông lời nói: « *Không mua không cầu, chẳng phải bán một xấp hàng mà đủ* ». Nghĩ coi cách ăn nói của họ thô bỉ là chừng nào. Mà nhứt là đơn-bà với đơn-bà, thấy cái điệu của mấy chị ngồi trong cửa hàng Bắc mới là khó chịu cho chớ.

Vì có hai cớ đó mà người Nam-kỳ không mua hàng Bắc nữa. Nếu hàng Bắc mà sánh bì hàng Tàu, và người Bắc, đơn-ông đơn-bà ngồi bán đừng có tánh kiêu ngoa khi thị thì người Nam-kỳ cũng sẵn lòng giúp người Bắc vậy chỏ lỷ dâu không ».

Nghe dứt, tôi ngồi ngẫm nghĩ giây phút, rồi ngẫn-ngừ mà tiếp hỏi rằng : « Còn hàng của nhà dệt Lê-phát-Vĩnh, vợ chồng ông Nguyễn-khắc-Trương dùng coi dệt đó thế nào, sao các cô cũng không dùng mà hận ? »

Đáp rằng : « Hàng Lê-phát-Vĩnh thật tốt thật chắc. Một xấp lãnh trắng và đen dùng bằng ba bốn xấp lãnh Tàu. Nhiều người yêu dùng, ngặt nỗi xa dặng, mắc việc nhà, không tới nơi mua dặng. Lại thêm lãnh vốc, vợ chồng ông Trương không dệt như hàng Tàu, lại dệt cỏ bề rộng hơn, mà thâu bớt bề dài, tuy cũng đủ một quần, mà tay không khéo và chưa quen, sợ cắt ít hư đi, nên lòng hằng áy-nại. Chớ chi vợ chồng ông Trương dệt ra cho nhiều, cho đủ trong Nam-kỳ chẳng thiếu, đem rải khắp các tỉnh tử bán và dệt y theo xấp lãnh Tàu, thì tôi dám chắc không có hàng Tây hàng Tàu, hàng Bắc nào giành lại ; vì hàng Lê-phát-Vĩnh, tôi dám quả quyết, để dây, tốt, lại chắc-chắn xấp-xỉ hàng Tây hàng Tàu. Dùng một quần bận xài hai năm chưa rách ».

Nhậm ngày lê Mông-Triệu, tôi nhơn dịp rảnh vẫy bạn đến viếng nhà dệt Lê-phát-Vĩnh. Vào trao danh thiệp đến ông Trương, là Tổng-lý nhà dệt ấy, một tay quản xuất. Ngài ra tiếp mảng anh em tôi một cách rất trọng hậu. Đến nay, tôi hãy còn ghi nhớ mà thầm cảm tất tình. Trò chuyện đôi điều, tôi tỏ ý mong mỏi trỏi dây xin phép xem đồ cuộc. Chính mình Ngài dẫn anh em tôi đi coi. Trước hết xem nhà dệt tay. Thấy một trại dài, thợ dệt rông là người ngoài, đứng dệt. Mỗi người đứng một khổ-vông-cửi, dầu đặng vải ba mươi người, không kể số người đơn bà ngồi chòm-nhơm kéo chỉ. Xem hết nhà dệt tay, lần sang qua nhà dệt máy. Cũng trong một trại dài rộng. Một đầu để cho con nít với đơn-bà ngồi quậy tơ kéo chỉ. Còn một đầu, từ cửa sắp ra, thì máy dệt. Đếm cũng đặng vài-mươi mà cũng rộng người ngoài làm thợ. Tôi hỏi khi mới sáng tạo, đem máy về, có rước quan Bác-vật coi rắp máy cho chăng ? Ông Trương nói, cũng việc một tay Ngài, không mướn quan Bác vật. Tôi thầm khen Ngài là tay thiện nghề. Đứng xem dệt máy chay bằng điện-khí và xem hàng dệt hồi lâu, Ngài dẫn anh em tôi trở ra ngoài nói chuyện. Nói về giá hàng. Tôi có nói hàng cao giá để cho nhà-giàu, nên dệt một hạng bán đồng giá với hàng Tàu mà tốt hơn hàng Tàu, để bán cho nhà làm thường mua bận. Làm đủ hạng như Tàu vậy mi phải cách biển bán cho ; chớ cứ làm rộng một hạng hàng cao giá, e nhà làm thường mua không tới ; vì đã quen giá hàng Tàu. Ngài đáp nghe cũng hữu lý, rằng : Hàng mới phải giữ phẩm cao cho rỏ tiếng. Nếu mới mà bán hàng không tốt hơn hàng Tàu, thì e mất tiếng. Nên chi Ngài cứ dệt hạng tốt nhứt để bán ; tuy giá có cao hơn, lãnh tráng 4 $ 90 một quần, lãnh đen 5 $ 30, mà là hàng nhứt hảo hạng. Việc làm đã ra đủ hạng cho vừa sức mọi người, Ngài đẹp lại Ngài sau rồi sẽ. Chập lâu, Ngài dẫn anh em tôi trở lên nhà đem hàng dệt bày ra cho anh em tôi coi, đủ kiểu, đủ màu vừa đủ thứ. Không thứ nào là không tốt, không màu nào là không tươi ; nhứt là lãnh trắng đen gì cũng qui. Tôi trở ra ngoài, Annam nên mua lãnh Lê-phát-Vĩnh mà dùng. Ấy là phương tiết kiệm đó. Mua có mất hơn hàng Tàu một thì, mà bận xài cả đôi ba năm không nao nùng.

Đàm luận tới gần 11 giờ, anh em tôi mới đề lời cám tạ ông Nguyễn khắc-Trương mà từ qui ; về đến nay, tôi luống những khen ngợi và trầm trồ không ngớt tiếng. Nhưng hỏi vận-việc, nên cứ để lần lựa nay mai ; đến nay tôi mới vịnh bút để lời, trước là cảm ân ông Trương có lòng hậu tiếp anh em tôi, sau mảng cho Nam-kỳ đã có nhà dệt rất nên xứng đáng ; ông Lê-phát-Vĩnh ắt đặng vui lòng.

LÊ-HOÀNG-MƯU.

CÁI KIẾP CON NGƯỜI

NGOÀI SỰ ĂN UỐNG CÒN GÌ THÍCH HƠN ?

« Người ta sanh ở trong cái lòng không-khí, ai cũng có một cái khối thịt vậy, mà ai cũng ngày thức đêm ngủ, đói ăn khác uống để giúp cho cái khối thịt mau cao mau lớn thêm lên ; cái khối thịt được cao lớn thêm lên rồi, chừng ấy, con người ta sự qui trọng khác nhau lại chẳng vì cái đó nữa. Là không phải vì sự ăn uống cho nhiều, cho cái khối thịt một ngày một bành-trướng thêm lên là qui, không được thế là tiện. Sự qui tiện khác nhau vẫn ở cái tư-cách làm người thôi. Ôi ! nói thì nói làm vậy, mà sự sống của loài người chỉ cái ăn uống vậy thôi, sự gianh đua của loài người cũng chỉ cái ăn uống vậy thôi. Ăn, ăn cho cái khối thịt một ngày một to, uống, uống cho cái khối thịt một ngày một nở-nang ra mãi, được càng đi vậy chạy mà trước theo ông Tạo-hóa cho biết cái kiếp con người đến đâu là giới-hạn — còn cái gì nữa, hay cái kiếp con người, chỉ có cái ăn uống vậy thôi.

Không, cái sự sống con người, thật nhờ thế, mà cái kiếp sống con người nào phải chỉ như thế đâu. Tạo-hóa sanh ta bảo ta ăn uống mà sống, thì ta cũng cứ ăn uống mà sống, ta đâu dám trái nghịch với đừng sanh có ta, bỏ cái ăn uống mà đi tìm cái gì thích hơn nữa. Thế phải ăn, thế phải uống ; ăn, ăn cho phình phình cái vóc, uống, uống cho sộ sệ cái thân : ăn uống cho đến nỗi lưng khòm, gối sụn, cho đến nỗi răng rụng mất tỏ, chừng ấy, ngủ không khỏe, thức không an, ăn không tiêu uống không hóa, rồi mới biết cái kiếp con người, không những chỉ sự ăn uống đó là thích, thì cái kiếp con người đã cuộc, đã mãn-nguyện gì cái hạng tử-sanh, đâu mà làm cái hạng không kịp.

Ôi ! cũng như sự ăn uống được mà sống đến ngày nay mà cũng bởi sự ăn uống không được mà phải cùng cái kiếp. Thế thì cái khối thịt của tạo-hóa sanh-thành ra đây, nào phải chỉ để thỏa con chưa nước đó mà thôi, vẫn còn phải nuôi-nắng lấy cái óc là một bộ phận máy tối-linh tối xảo, thần-thánh biến hóa vô-cùng hầu hòa ẩn với cái máy rất bí-mật của Tạo-công, để tạo nên cái kiếp con người là cái kiếp không những chỉ cái ăn và cái uống trong cái khoảnh đất mấy mươi năm rồi càng rồi tệ — mà thích nổi gì ! Thế thì cái kiếp con người ngoài sự ăn uống còn gì thích hơn ?

— Người xưa nói rằng : « Hết rồi mới vui » chỉ là người đứng đáng có tài-đức là vui là thích ; phàm việc gì cứ-động, đều hợp lòng người, thuận lẽ trời, thì sự vui thích ấy có phải tìm đâu xa, vốn ở trước mắt, thoạt ra trong lòng, sự vui thích ấy, không phải chỉ thích trong một khối thịt nầy — đã rèn đúc nên một khối thịt rất khôn-ngoan linh-xảo, rất đạo-đức tinh thần, hãy còn đối với giang sơn thảo-mộc, hòa với nhựt-nguyệt tinh thần, biết rằng cái khối thịt ta-còng đi và chạy rằng người đời trên mặt đất đây, là một bộ máy phu với cái máy bí-mật của Tạo-công để do lường tâm-dương, vận chuyển thời thế làm cho cái kiếp con người không biết đến đâu là cùng cái giới-hạn. Ấy vậy cái kiếp sống của con người, không bằng cái thác, cái kiếp sống con người không những chỉ vì sự ham ăn hốc uống cho đầy cái vóc đó là thích là vui, hãy còn tỏ điểm lấy cái danh-giá trong sạch, chứa trong lồng không-khí của trời đất không tiêu không diệt, thì sự vui thích ấy không chỉ riêng một đời người, sự vui thích ấn lưu truyền đến quốc-gia xã-hội chung hưởng đời đời kiếp kiếp.

Người đời xưa nay ai không ăn, người đời xưa nay ai không chết, cái khoản người đời có chết cũng vì ăn — ăn chết, chết ăn hóa ra lẩn-rẩn cho cái kiếp con người như ngày lợ ngốc mà không thấu-đáo đến cái địa-vị Chí-công vô-tư là cái địa-vị của giống người riêng tặng cho trời đất đó: (Thiên-địa chi công) mà giống người chỉ chăm chăm những đủ ăn với uống để thỏa nào cái tuổi xương thì nấy thôi. Ôi ! còn gì là thích nữa ! Ừm, thì dựt dát duột, nhỏ, thì giành trâu cỏ ở ruộng, chật những tuổi tham, đầy tấm lòng giặc, cho đến cái ngày cái thân hầu ra khỏi lồng không-khí mà tấm lòng vẫn còn khư khư nói một món tổ-lính còn chôn dưới đất kia là một món để mua ăn uống cho ta thỏa hồn đầu đó: cái gì ta còn hơi hớp đây, ta không thể quên nó được. Nầy con, nầy vợ, nầy gái, nầy trai : « Kìa kìa mấy khạp dưới đầu giường chứa chan cùng nhau đó thỏa vào mồ ». Thế là một lời rốt của người đời mà là người thích sự ăn uống. Lui cũng có hạng người, cái sở-thích :

Dành giá cỏ thơm giữa cõi trần,
Kẻ gì thân.

Thanh-Tịnh

(*Còn nữa*)

CƯỚP TRONG THÀNH-PHỐ

Đêm nay, 29 rạng mặt 30—8, lối mới giờ sáng, một đăng ăn-cướp chừng 20-đứa, có súng, đánh nhà một người bán cà ở đàng Sirafégique. Quân cướp vào đánh người chồng gần chơn, lúc người nầy ôm đồ tế như-in chạy ra. Bửa tủ, vét sạch mà lối xóm không người tiếp cứu ; đường như nhà ấy ở giữa rừng hiu quạnh. Cướp đánh cũng lâu, song linh tuần Annam với mới lên biện chà chậm bước. Khi đến thì quân dữ bườm hồi nảo.

Kìa tiếc cho bản cận không tiếp cận, để phải ai tai rầy cho kẻ cướp oánh hành, thật là lỗ g đa người Annam ở Saigon phần nhiều không đoán thể. Chớ trách sao quận cản có lẩy lừng.

Nèu muốn mở miệng chê khen, Hãi hùa cho phân biệt, trắng đen mới là.

Sự khen, chê, cũng là một đều rất khó, chớ không phải dễ-dàn gì, vì chẳng xét-nét cho kỹ-lưỡng, hễ thương ai thì khen lăng, còn ghiết ai lại chê đủ điều ; thì thành ra người mới lời khen chê đó, là kể quê, người dại.

Trước khi, mình muốn chê, khen ai, thì mình phải dòm lại, là người trí-hóa ra sao, tài-đức thế nào, nếu xét mình là hạng người tiểu-tâm. (Là người lo ăn no, mặc ấm, chớ không tưởng đến xã-hội, quê-hương là gì) thì chẳng khá bình-luận đến hạng người đại-chí (là người biết thương dân tiếc nước).

Phải biết rằng : « Thác cá Hồng-hình, thì thường biết những đứa to, ruộng cạn, mà thôi ; chớ để biết đặng sông dài biển rộng, như loài Sấu ? Còn giống chim sẻ-sẻ, thì chỉ biết cái bồ-lúa, với mái nhà, chớ sự rộng thấy cao bay, thì sánh sao cho bằng chim Séo ? »

Những người có chí lớn, thường chẳng kể những lời chê, khen của kẻ tầm-thường bao giờ, vì người ta cứ lo cho đạt cái mục-đích, về đường chánh-lý, theo trí tự-do của trí xét người ta, chớ ai kể đến cái tiếng « Quệt..., Quệt...» dưới dây giống, mà mong roi hỏi ? Ấy là nói việc kẻ thấp, hành luận người cao, mà không cần thận lời nói, chẳng xét nét sức mình ; nếu muốn biết việc nên hư của hạng người chỉ lớn, hãy đợi lúc dậy nắp hòm rồi sẽ..... chớ !

Còn việc chê, khen thường thường của hạng người trung và hạ dây, thì cũng chẳng khá gọi chắc là đều nào

Như tên Xoài bữa nay làm phải, chớ ngày mai tính quấy cũng không chừng ; Ôi, bây giờ tính quấy, mà lác nữa lo làm phải, cũng không ai là sao ; vậy nên việc chê, khen ta nên xét-nét, dè-dặt cho lắm mới được, chẳng nên chê dựa, tặng bướng . mà nhứt là hay tặng hàng Phủ, Huyện rất thành-liêm, nhưng mà cái thanh-liêm đó, đời nay it có lắm !

Bàn rằng :
Mỡ miệng, muốn chê, khen ;
Phải phân biệt trắng đen ;
Nếu chê dựa, tặng bướng,
Thành những bợm r gu, hèn !

Lý-Mít.

* *

MA-DA

Bởi ông K.-d.-V. kêu đồng-nghiệp chúng ta, ra luận việc Ma-da, nên tôi xin vô lẽ chen vào, luận thêm 1 bài nữa, mà giúp vui cho chư khán-quan trong giờ rảnh.

Theo lời ông K.-d.-V. nói đó, vào gọi là chắc có cho dặng ? Vì chẳng, ông coi hát bóng, thấy có con Minh-phúc-ngư (Poup e) vậy vậy, mà chẳng biết rằng người ta bổ cuộc làm như vậy, hay là chắc có ? Mà dầu có thiệt đi nữa, thì con ấy ở nước nào, chớ xứ ta cũng chưa có ? Nếu quả có, thì kêu rằng con Minh-phúc-ngư, như lời ông nói chớ sao gọi rằng Ma-da ? Ông nói rằng : « Cái gì có mới ngộ, hằng nghe thì phải có », ông nói như vậy, nếu ta thường nghe những là : Bà-thủy, Chúa-tiên v. v. thì việc đó cũng quá có hay sao ?

Việc đó, chưa đủ tin dâu, phải có cái gì cho đủ lẽ, mới đáng tin ; vậy tội cũng xin rập ý cùng ông K.-d.-V. cầu xin chư văn-hào trong nước, xúm luận biện cho ra con Ma-da, cho mọi người đều chắc hiểu, bằng không ai chỉ chắc, thì tôi gọi con Ma-da đó, là con bày đ gạt gầm trẻ nhỏ, cho khỏ chết chìm, chớ không có gì rào thấy.

Lê-Mai.

Vô-tuyến điện

Rút-xi

Có nhiều báo nói rằng Chánh-phủ Langsa sẽ cấp ông Roume (Nguyên cựu Toàn-quyền Đông-pháp) làm sứ bên Rút-xi. Nhưng mà chánh-sách hiện thời thì chẳng nhà chánh-sách nào xin đi sứ cả.

Bàn Ủy-viên trị-sự các cuộc cứu-cấp dân đói, mới lập một cuộc xổ số để mua vật thực : 3 triệu giấy, mỗi cái 5 triệu đồng roubles. Số lớn hơn hết là 30.000 triệu roubles.

Tchécoslovaquie

Đức vua và Hoàng-hậu đã đến Marienbad còn Ông Pachitch, Thủ-tướng, trong làm ngày nữa mới đến nơi.

Đức vua Annam

Mồm thứ năm, long giá Hoàng-đế Đại-nam đến tại thành Beyrouth. Quan Nguyên-soái Gouraud đến tận tàu Angers mà nghinh giá. Đức vua viếng đồn lính Annam gần Beyrouth và dự tiệc tử rồi giá các quan

Ngày 20 Août 1922.

Nhà làm sử Lavisse Hàn-lâm viện mới từ trần

Các báo tỏ lòng ai-điếu nhà bát sĩ trước-danh qua đời. Những sách của ông làm ra nhiều lắm, như các quyển « Frédéric II » và « Histoire Général de la France » (Đại-pháp sử-ký) đều là của ông.

Thủ tướng Pháp

Ông Poincaré đề lên hội Meuse đặng ngày chủa-nhựt đọc một bài diễn-thuyết nói đại nghĩa sự tuyên-vong tại thành Thionecourt

Diễn-thuyết

Ông Hourtieq, Thanh-tra mỹ-thuật thành Ba-ri sẽ đọc một bài diễn-thuyết bên xứ Canada về sử-ký và mỹ-thuật Langsa.

Đông-Pháp Thời-sự

Nam-kỳ

Linh-tập đi coi hát bóng

Hôm thứ bảy lối 5 giờ mấy, thấy linh-tập đi dài theo đường Bd Bonnard rồi quẹo qua Catinat, nhưng không biết đi đâu, chẳng dè bọ đi coi hát bóng tại Eden-Cinéma. Ấy là một cuộc của quan lãnh-binh Jannot bày ra đặng cho linh-tập Annam ta tiêu-khiển và cũng có ngại, có quan bầu của ngài đồng dự cuộc giữa.

4 mạng bị dây điện quấn

Ở Cho-lớn, hôm thứ bảy, có một sợi dây điện rớt xuống tòn-ten trên cao, bằng chạm một người, cũng ngán trên đường.

Bổng đâu có một cái xe-hỏ đi ngang, đụng nhằm dây điện, nên quấn hai con bò. Thấy vậy tên khách-trú coi xe-bò bèn nhảy xuống, thảm thưng là nhảy xuống gỡ, chẳng dè vừa đưa tay gỡ thì điện ấy nó hít vô nên khách ta cũng chết liền.

Kế đó có một cái xe-bò sau vừa đến thấy tình-hình khốn-khổ như vậy, liền xe-bò sau cũng nhảy xuống liệp cứu, chẳng dè rốt cuộc cũng bị điện quấn luôn mà chết.

Annam ta, có nhiều người biết sự thiệt-hại sẽ xảy ra, mà không tới, chạy đi cáo báo. Cách một chập có người làm nhà đèn chạy tới sửa dây lại, còn thấy cả mấy tên khách thì hơn xe-bò kia chở về.

Uống á-phiện mà thác

Có một thiếm xâm mở ở đường hiệu Marins Cho-lớn, là vợ của một người mê-chánh hãng buôn, vì sở bút việc chi, không biết nhà lấy á-phiện trộn giấm mà uống, nên chết tốt.

Lối nơi mình

Con nhỏ 11 tuổi tên là Phạm-thị-Ở ở nhà cậu nó, đường Carabelli bị xe-máy của Huỳnh-khôn-Phước chạy ngang đụng, nên té nhào, trầy mặt một chút.

Chạy cho khỏi

Tên Ng. v. T .. 44 tuổi ở Cho-lớn, bị bắt giải về cho ông cò Cho-lớn vì có đơn của Phạm-đức-Xích thưa nó ăn-cắp 680 $.

Chạy đi đâu

Vẫn hồm rày, ngày nào cũng nghe nói xe-máy rớt, nên sở mật thám rảng hết sức bắt cho đặng họn đó mới nghe. Nhờ vậy nên mới đây bắt đặng tại nhà tên Ng.-ngọc-Than một cái xe-máy hiệu « Rochet » ở Tân-thới-Nhứt (Gia-định), còn tên Than thì đông mất.

Khiêm gió

Tên Trần-văn-Mê Cai ở Cho-lớn, ngày chỉ lối sáng rượu lì-bì, có bạo nhiều uống hết bao nhiêu. Hôm thứ bảy đây chàng ta cứ chửi tiên đọc, uống rượu cho qua đó, 9am ngủ ở trần cho đến đỗi bị nhiễm gió mà chết.

Rủi quá

M. Trần-văn-Gọ ở Mỹ-tho đi xe-hơi lên Tân-an, đi đọc đường, chừng 5 giờ 30, bổng cái nóc rớt xuống. Đoàn người mới hiệp nghe xe lại, đẳng xuống lượm nóc. Chẳng dè xe-lửa đang kia chạy lại bị ăn bụi tre, đến lúc người khom xuống, thời xe-lửa vừa tới cán. Ai nhà thương thì người đi nhỏ.

Tử-Tư tái sanh

TÂNAN. — Nhà mà của bà (Thanh) ai thò tay mật đặt tay đến 21-8-22, vô sung hoành là cái của nhà mà vì phá mấy người ta, bà đi cớ song không nhận có còn làm enquête.

Á-hù

Trong tiệm 4 cận chết bán đang đám đánh 2 cậu nhỏ (Trong nghiệp nghệ, bị linh mới vô, thì mất cặp đách-mành, Á-hù ôm bữu ghẹo con tôi.

Chưa tới số

Có một thầy làm điều tịnh gốc của ông quãng M., thầy ấy ngoại, rầu buồn vì bịnh. Bữa Mytho-Saigon về Tânan, xe qua lieu mình tự tử, song chưa tới nhâu xúng nước có thuyền vớt đa[lúa bốn l Có bịnh rảng chẳng nên rầu rĩ buồn lắm thì quấy lắm, có khỏi cha mẹ rầu buồn là t

Chơi gì xấu vậy

Cậu thiếu-niên ăn bánh bò của ăm giá bán châu-mũi tại chợ Sa nó không chịu trả tiền, để ăm Xíu lắm, có ăn thì trả cho ngu lắm thôi xấu đó vậy nè.

Xe hơi

TÂNAN. — Có một cái xe hơi lant số 3072 của một ông phú hộ tạ đã sẵn được đôi tiền, ai [ên không đám mua cái cây. Tối ông không tưởng bao đặng ma kiếm ra gần vô chạy cho sảng, trước khỏi sự rủi ro hại người, sau là xe hơi, kẻo người ta nói xe. , mất cái danh với mấy chủ xe k

Đánh có thương

Tên Út và tên Hơn ở, làng tghe nói Hương-bộ Hương phan số ăn cắp ma 7, 8 bó chi đó, mà lập) bắt chúng nó công và đánh. Đến nhà thương (Tânan) khỏa bịnh.

Việc sau quan trên, xem xe ăn nghèo.

Đạo chích

Hôm qua đây nghe nói ăn-thầy giáo Th. mà có nhờ con làm hôi 3, không lấy chi đặng. nơi nhà thấy một tô hầm lớn

Rán cản

TAM-BÌNH. — Tên Năm-Ngã My-thanh-trung-thôn, quận T bên cây, năm dưới đất mà n đồng lúa, vì sợ chuột ăn.

Chẳng hiểu con rắn chi, lại trên vai cách 1 giờ đồng-hồ, t Không người lại rán cản, nế thương, thì mau mau chỉ đến thầy cứu cho.

Còn mấy người giàu có, nà thương, ăn nên mau mau đến nhà, thì cứu người ta, thì qu lập chứa, lập miếu, tốn bạc trí mà không ích cho ai, chỉ hại

Trộm cướp lấy lí

TRÀON. — Cách 1 bữa trư đi vào nhà tên X.-Ngọc, ở tư tân, lấy đồ-đạt, giá đáng trên Qua đêm sau 1 tê cướp lại chỗ Phu, cách nhà M. Ngọc, ch thôn.

Ai cướp vô bữa một cái t cái Bành-sắc, dựng trong tủ, trong rương sắt đồ trên một má số bạc đồ, vậy là tiền của

Cho tới Chủ-quận, và thầy Trà-ôn vô tra xét, kẻ bắn sau đêm ở Cần-thơ xuống xét bắt đặng 2 tên, nay chờ luôn về thể khi còn xét bắt đặng nữa.

Ước chi quan, làng các n đám ăn cướp nào, thì tận tì vậy, thì đám ăn trộm, đội cướp ra thế nào, sa

Xe-hơi chạm

Hôm chiều ngày 14 Août, ông đội Phèn-thử và một ng Tây ở Vũng-tàu đi dạo bán ở vườn thì gặp một chiếc xe-hơi ở Sài-gòn đi ra, trong đó có ông Huỳnh-khôn-Phước chạy ngang đụng, nên tê nhào, trầy mặt một chút.

Chạy cho khỏi

Tên Ng. v. T .. 44 tuổi ở Cho-lớn, bị bắt giải về cho ông cò Cho-lớn vì có đơn của Phạm-đức-Xích thưa nó ăn-cắp 680 $.

Chạy đi đâu

Vẫn hồm rày, ngày nào cũng nghe nói xe-máy rớt, nên sở mật thám rảng hết sức bắt cho đặng họn đó mới nghe. Nhờ vậy nên mới đây bắt đặng tại nhà tên Ng.-ngọc-Than một cái xe-máy hiệu « Rochet » ở Tân-thới-Nhứt (Gia-định), còn tên Than thì đông mất.

Khiêm gió

Tên Trần-văn-Mê Cai ở Cho-lớn, ngày chỉ lối sáng rượu lì-bì, có bạo nhiều uống hết bao nhiêu. Hôm thứ bảy đây chàng ta cứ chửi tiên đọc, uống rượu cho qua đó, 9am ngủ ở trần cho đến đỗi bị nhiễm gió mà chết.

Rủi quá

M. Trần-văn-Gọ ở Mỹ-tho đi xe-hơi lên Tân-an, đi đọc đường, chừng 5 giờ 30, bổng cái nóc rớt xuống. Đoàn người mới hiệp nghe xe lại, đẳng xuống lượm nóc. Chẳng dè xe-lửa đang kia chạy lại bị ăn bụi tre, đến lúc người khom

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

HỠI NGƯỜI ANNAM

Chớ nên lộn thuốc của Ngoại quốc với thuốc **Xứ Algérie** là Thuộc-địa Langsa. Hễ biết lựa **thuốc rời** và **thuốc trái đất** ở xứ Algérie mà hút, thì tức là dùng đồ thổ sản Algérie quả thiệt là đồ thổ sản Đại-pháp và chẳng có thứ thuốc nào ngon bằng. Hãy nên hút thuốc hiệu ***Trái Đất***

xuống, thời xe-lửa vừa tới cản. Chờ đến nhà thương thì người đã chết.

Tử-Tư tái sanh

TÂNAN. — Nhà mã của bà Tổng Th. (Tânan) ai thỏ tay mật đặt tay trái hôm đêm 21-3-22, vô tung hoành lắm: hư mấy cái cửa nhà mã và phá mấy cái mồ của người ta, bà đi cở song không nghỉ cho ai, cô còn làm enquête.

Á-hù

Trong tiệm 4 cậu chệt bán bánh nước, ỷ đông dám đánh 2 cậu nhỏ (Tânan) vô nghiệp nghỉ, bị linh mới vô bắt cả phe, một cậu cách-mạch, Á-hù được tha, ấi biểu gheo con tôi.

Chưa tới số

Có một thầy làm điền tính gốc ở (Tânan) qua của ông quăng M., thấy ấy chừng 20 ngoại, rủ buôn vì bịnh. Bữa no đi xe Mytho-Saigon về Tânan, xe qua cầu người liều mình tự tử, song chưa tới số, nên nhảy xuống nước có thuyền với kịp. May đa! hú hồn! Có bịnh rảng uống thuốc chết rồi rủi buôn làm dữ, quấy như vậy: sao cho khỏi cha mẹ rầu buồn là khác.

Chơi gì xấu vậy

Cậu thiếu-niên ăn bánh bò của một thiếm ấm giá bán chậu-mủi tại chợ (Tânan) ăn xe không chiệu trả tiền, để sẵn miếu đầu. Xấu lắm, có ăn thì trả cho người ta, đừng làm thói xấu đó vậy nà.

Xe hơi

TÂNAN. — Có một cái xe hơi hiệu Overlant số 8/2 của một ông phú hộ ở (Kỳ-son) đang để sẵn dưới đó trâu, sao còn hà lên không dám mua cái cây. Thấy xe chạy thường trong ban đêm mà không có đèn, duy thấy một cái đèn cây leo lét mà chạy cũng không sợ khỉ rủi ro sao? Vậy ông rảng mua vài cái đèn dùng bằng carbure, gắn vô chạy cho đàng trước tránh cho khỏi sự rủi ro hai người, sau xem ra cái xe hơi, kẻo người ta nói xe. . . . . thì ông mất cái danh với mấy chủ xe hơi khác.

Đánh cổ thương tích

Tên Út và tên Hơn ở làng Bình-tâm, nghe nói Hương bộ Khương phao cáo chúng sở ăn cắp ma 7, 8 bó chi đó, mà làng (Bình-lập) bắt chúng nó công và đánh cổ thương tích. Đến nhà thương (Tânan) quan thầy khán bịnh.

Thôi sau quan trên, xem xét giùm cho dân nghèo.

Đạo chích

Hôm qua đây nghe nói ăn-trộm vô nhà thầy giáo Th. mà có nhờ con thầy khóc làm bôi ồ-không lấy chi đặng, duy có đào nơi nhà thầy một lỗ hầm lớn thôi. Bí cơ.

BÁ-NIÊN.

Rắn cản

TAM-BÌNH. — Tên Năm-Ngân, ở tại làng Mỹ-thanh-trung, thuộc quận Tam-bình, tối bữa qua, năm dưới đất mà ngủ, đặng giữ đồng lúa, vì sợ chuột ăn.

Chẳng hiểu con rắn chi, lại cắn một đầu trên vai cách 1 giờ đồng-hồ, thì chết ngắt.

Những người bị rắn cắn, nếu ở gần nhà-thương, thì mau mau chở đến, đặng quan-thầy cứu cho.

Còn mấy người giàu có, nếu ở xa nhà-thương, nên mua thuốc rắn, để dành trong nhà, mà cứu người ta, thì quí lắm; hơn là tập chèa, lập miếu, tốn bạc trăm, bạc ngàn, mà không ích cho ai, chỉ hại mình thì có.

L. M.

Trộm cướp lấy lừng

TRÁON. — Cách 1 bữa trước, ăn trộm đã vào nhà tên XE-Ngọc, ở tại làng Loan-tân, lấy đồ-đạt, giá đáng trên trăm đồng.

Qua đêm sau 1 lũ cướp lại đánh Hương-chủ Phú, cách nhà M. Ngọ, chừng vài trăm thước.

Ăn cướp vô bữa một cái tủ cây, rồi lấy cái Bành-sắc, đựng trong tủ, có đựng bạc trong ngoài 500 đồng, một ngàn đồng, mà số bạc đó, vẫn là tiền công-nho.

Có quan Chủ-quận, và thầy Bang-biện ở Trà-ôn vô tra xét, kẻ bữa sau nữa, có Sen-dầm ở Cần-thơ xuống xét hết nữa, thì bắt đặng 2 tên, nay chờ luôn về Cần-thơ rồi, thì khi còn xét bắt đặng nữa.

Ước chi quan, làng các nơi, hễ xảy ra đám ăn cướp nào, thì tận làm tra xét như vậy, thì đám dân lành; đỡ cơ biết mấy.

Để coi việc ra thế nào, sau sẽ nói tiếp.

L.

Xe-hơi chạm

Hôm chiều ngày 14 Août có xe-hơi của ông đốc Phán-thủ và một người Annam lại Tây ở Vũng-tàu đi sân bắn trên Xuyên-mộc vừa tới ngọn ngã ba đường Route Coloniale N° 4 thì dụng nhằm tên Nguyễn-văn-Sĩ, 24 tuổi, đang vác cây về nhà. Bởi tên Sĩ điếc chẳng nghe kèn xe-hơi mà tránh làm cho chủ xe-hơi phải thắt cũng tốp máy chạy chậm, chủ lách xe và xe chạm nhằm Sĩ té xuống và xe kéo lối hơn 30 thước. Bỏ vậy rồi đẩy xe bỏ chạy luôn mất. May nhờ người làng thấy được, nhứt điện phi báo cho cha mẹ tên Sĩ hay, nhứt điện phi báo cho Hương-quản sở tại. Mấy sau người phe Sĩ vừa đến nhà Hương-quản thì nhìn quả xe-hơi đang đậu tại nhà ông Hương-quản ấy; vì xe ta càng rồi chạy lên đó được ở nước xe-hô đi về rừng mà sân thịt. Hương-quản bước xe-hơi trở lại chỗ tên Sĩ tới nhà việc phân xử. Ban đầu anh lại nói chịu cho tên Sĩ năm cắt bạc mua dầu-giỏi xức vậy thôi (cha chả! Mang Annam rẻ quá (1)), sau rồi Hương-quản thấy chịu tiền xem thuốc hai đàng. Cha mẹ Sĩ chẳng chịu nài phải đem Sĩ ra dưỡng-đường cho thầy thuốc điều trị. Sau hết sửi vụ phải đem tới sở Sang-đăm, ông có dạy phải cho cha mẹ Sĩ 50 đồng cơm thuốc, vậy mà chủ xe cho không muốn chịu, kẻo nài cho 40 chục bạc mà thôi; sau xét vạch ra thì chủ xe chả một ai có giấy thiệt-nghiệp cầm bành xe-hơi hết, nên chủ xe sợ mà tự thuận chịu ý số định là 50 đồng. Đã biết tánh mạng chẳng nỗi tội sớm tuyệt dức, song bây giờ phải đau bỏ công ăn chuyện làm cũng là vài tháng mà lúc nầy là mùa màng ruộng nương nữa.

Luận: Thương thầy trong L.T.T.V nói bọn cầm tay bánh xe-hơi bực hạ-lưu hay dùng cách khiếp nhược dã-man càng nhằm người rồi bỏ đồng mất, nay tới mấy ông Tây thiệt-và ông Annam lại Tây nầy cũng chơi cách đó nữa sao? Ấy vậy cho mấy ông là chết? Bữi cuộc nang thì thoát, rồi ông lại coi mang Annam rẻ như rơm cỏ ngoài chợ vậy; ấi buôn thay! Tôi thường thấy nơi báo Xứa la Times Singapore rằng chiếu theo luật nước thì những người cầm tay bánh xe-hơi mà chẳng có giấy thiệt-nghiệp, đều không cang dụng chi tới người, bắt được còn bị phạt từ 50 đồng tới 200 đồng và phạt tù từ 1 tháng tới 6 tháng thay, huống chi nhà-nước Đông-pháp hà chẳng có luật gì trị phạt sự ấy ru? Có chớ.

Baria: VÂN-DOÀN, lai thi

Ai chơi kiền

CHOLACH. — Đêm 18 Août 1922, ở xóm Sora-phụng có nhà cựu Hương-chánh NB mất 4 cây kiền 2 cây Nguyệt-quới 2 cây Càng-thăng, già đáng trăm bạc.

Nghỉ ra không lẽ nhà nghèo, mà biết chơi kiền chắc là...

Thức khuya xót ruột

CHOLACH. — Đêm 19 Août 1922, ở xóm Sora-phụng có nhà cựu Hương-chánh NB mất 3 cây kiền 2 cây Ngâu 1 cây Nguyệt-quới giá tám chục đồng.

T ong đêm ấy thầy Hương đi dạo, không có ở nhà, vậng ơi! như gà bươu bếp, nên bỏ kiền ấy lại coi bề thêm 10 giờ thân, đặng về tới nhà ăn uống nước.

Đạo chích vào nhà thờ Đ..

CHOLACH — Đêm 23 Août 1922 nhà thờ Đ., có Đạo-chích lại viếng nhà, mà bọn Đạo, chích mấy có tri làm, đào 2 cái hầm, là tên Đ. tên N... (nhỏ) có sắp đặt bắt Đạo-chích, nên phía trước Đạo-chích đào 1 cái hầm, chung vô lấy áo quần nón. giá 15 đồng và 1 là bàn, khoản đã 1 từ cho vay bạc, Đạo-chích ra bỏn phía sau quyết giựt gói đồ của em rước tên Đ.. Thì-P.. (phải) Thì-P.. là ăn trộm gựt đồ, anh em tên Đ... ra đón cái hầm trước, chắc bắt được, si đè phía sau cũng có đào hầm sẵn rồi đóng mở, nghỉ coi có phải bắt lương đáng đuổi không?

Hướng truyền

Ra vào nơi nhà thương

Người ta càng ngày càng qui-hướng theo cái y-học của Tây-âu, cho nên thử xem một sở nhà thương tại Huế càng ngày càng mở rộng, bằng năm bằng thêm đông người đến trị bịnh và xuất-sản. Hiện nay sở nhà thương ấy người đau có hơn năm sáu trăm và người đẻ có đến một trăm dư. — Vậy thời kẻ vào ra thăm viếng, hoặc bởi xách com nước, hằng ngày kể có sáu bảy trăm người là sở thường ấy vào ra thăm viếng, ấy nghe cũng rộn ràng lắm mà cũng lắm khi phiền bực cho người bịnh, cho nên quan mới cấm, chỉ cho vào mỗi tuần hai lần là ngày thứ năm và ngày chủ-nhựt mà thôi; còn ngày thường thời chỉ có kẻ bới cơm xách nước có giấy riêng cho phép mới được vào ra. Còn như kẻ muốn thăm viếng thời sau khi năm giờ chiều cũng được vào. Trong những khi ngày thường mà những kẻ vào như thế là những hạng người phú qui phong lưu ư.

Sự vả ra nhà thương là rất cần kíp cho những người có của mà hoặc bà con ở điền trị lại nhà thương, vào nhà thương chỉ nước thăm viếng mà thôi, chớ nào phải vào để ngoạn cảnh thương thăng hoặc buôn bán đâu, nhưng sao ở cửa nhà thương lại có đặt người canh gác xem sự vào ra ấy, tưởng chỉ bởi vì người bịnh hay trốn mà đi, hoặc một đôi khi người nào thăm viếng trong giờ làm thuốc thời bất tiện lắm; vậy thời sự canh giác ấy là chẳng phải cốt để mà cấm người vào ra, sao lại có những điều rất cay nghiệt như là những điều sẽ kể sau nầy:

Cách vài hôm nay có một lũ hơn mười làm người nhà quê nghỉ ở con đường giữa đồng An-Cựu, người thời khóc, người thời xem bộ buồn rầu mà phân sân cũng nhau mà nói rằng, người nầy có cha mẹ đau, người kia có bà con yếu vào điều trị ở nhà thương, ở từ sớ qué đến đây cách hơn hai ba dặm đường lại lối phi hết sức bấy hào bạc mới đi đến mà đã lựa ngày chủ-nhật mới đến, nhưng chớ từ buổi mai đến tối chẳng được vào, lại còn bị người canh gác đuổi đập đường khác, chớ mấy cũng tối phải trở về, nói lại nữa tiền đâu mà ăn đợi cho đến ngày thứ mười mới vào mà vào chưa chắc có được không, hay lại bị đánh đập nữa. Trong bọn nhà quê ấy có người lại nói rằng: đã đợi đến mấy kỳ thứ năm chủ-nhật chúc cũng chẳng vào được, vì rằng người canh cửa ấy trông thấy những kẻ ăn quần lau lẹ, ăn nói qué mùa đi không cho vào lại còn đánh đập; chỉ như những người ăn quần sang trọng, thời họ muốn vào ra khi nào họ ý có ai hạnh hỏi làm gì. Thôi đàng ra về chớ có trông đợi mà vô-ích.

Thử hỏi giờ mà xem bịnh hỏi ấy tại nhà thương có người bịnh trốn ra quan phật người canh cửa, người canh cửa chẳng biết phật lại ai, rồi tự mình cầm lấy không cho ai vào ra cả, nhưng điều tự ý ấy chỉ thi hành được với những người quê mùa mà thôi. Còn như người khác thời tưởng cũng khó cấm ngăn họ được trong ngày chủ-nhật mà quan đã cho phép vậy.

Ôi! nhà nước lập ra sở nhà-thương, cốt để cứu dân độ thế, mà dân là ai? có phải phần nhiều là kẻ nhà-quê. Thế thời cái mục-đích của người canh cửa nhà thương là rất đó, nó hay dùng cách hiếp đáp đánh đập kẻ nhà quê trong khi vào ra thăm viếng chốn nhà thương, sự ấy tưởng quan trên cao xa chưa thấu, chớ người thường ai cũng bất bình cách đối đãi của người canh cửa ấy nhiều lắm. Không trách gì mà những nơi nhà quê rất lấy làm sợ vào trị bịnh tại nhà thương. Ấy cũng gì sự vào ra cấm đoán đề nặt mà hiếp đáp cũng nhiều đó vậy. Sự ấy nên quan làm thay.

Công-văn

Vì lời nghị quan Tổng-thống Đông-pháp đề ngày 9 Août 1922.

Kể từ ngày 1er Septembre 1922, nhà thơ và đầy thép ngành Tam-bịnh hạt Vinhlong (Nam-kỳ) sẽ khởi hành sự gởi tiền bạc theo nhà thơ đầy thép nội Đông-pháp như mua mandat gởi bạc và trình mandat-bạc, nhưng mà chẳng đặng gởi quá số tiền theo thể lệ định.

* * *

Vì lời nghị quan Nguyên-soái Nam-kỳ đề ngày 22 Août 1922.

Đặng cấp bằng làm kỳ-lục hầu hạ các chòng văn Soái-phủ và các hạt Nam-kỳ đặng thế cho thầy Ký-lục Lê-văn-Ban vì Trần-văn-Hồ xin thôi:

1° Thầy Nguyễn-văn-Bửu cựu lính tập.
2° Thầy Nguyễn-văn-Xuân mới thi đậu kỳ thi 26 Juillet 1920.

Thầy Nguyễn-văn-Bửu gia tùng sự quan Thương-thơ đặng ở gần việc tại kho sách còn thầy Nguyễn-văn-Xuân đặng tùng sự quan Bộ-bộ trước mấy.

* * *

Vì lời nghị quan Nguyên-soái Nam-kỳ ngày 24 Août 1922.

Thầy Phan-văn-Việc giáo tập hạng tư đang dạy tại trường Sơ-học Long-xuyên đặng phép đổi chỗ với thầy Dương-thành-Thông giáo tập hạng năm, rút ra dạy tại Rachgia.

Tiền sở phí đổi chỗ thì hai đang chịu lấy

* * *

Vì lời nghị quan Nguyên-soái Nam - kỳ ngày 22 Août 1922.

Thầy văn-viết-Giác trợ giáo hạng tám đang dạy tại Bến được phép đổi chỗ với thầy Văn-công Huyền trợ giáo đang dạy ở Châu-đốc.

Tiền sở phí về việc đổi chỗ thì hai đang chịu ấy.

Muốn viếng xứ Bắc-kỳ, nên thừa dịp có chợ phiên ở Hanoi mà đi.

Từ ngày 1 cho đến 15 décembre 1922.

Ngày 30 Août 1922

VỀ VIỆC TÀI CHÁNH

GIÁ BẠC

	Sớm mai
Kho nước.	7 35
Ngân hàng Đông-Pháp.	7 30
Ngân hàng Hongkong Shanghai.	7 30
Ngân hàng Chartered	7 30

Quốc trái Đông-pháp... 89/80

GIÁ BẠC ARGENT FIN TẠI LONDRES

Sớm mai

Tại Paris ngày 29 Août 1922

	Trả mãi	Trả lại
Ngân hàng Đông-Pháp . . .	35 1/8	35 1/8
Ngân hàng Hongkong Shanghai.	35 1/8	35
Ngân hàng Chartered . . .	35 1/8	35 1/8

GIÁ BẠC LIVERS STERLING

Tại Paris ngày 29 Août 1922

Ngân hàng Đông-Pháp	67 0c. 88
Ngân hàng Hongkong Shanghai . . .	67 88
Ngân hàng Chartered	71 88

QUỐC TRÁI CỦA ĐẠI-PHÁP

Tại Paris ngày 29 Août 1922

	1917 qp	Tỷ lệ qui 5 %	1920	87 25
Tỷ lệ qui 5 %	1920	Tỷ lệ qui 5 %	1920	90 30
Tỷ lệ qui 5 %	1915			

MỄ CỐC

Giá tiền chở đến nhà máy Cholon bao trả lại ở mặt trên xe lửa

	Août đến 4.30
Vinhlong.	4.30 — 4.40
Sa-đéc.	4.35 — 4.50
Bến-tre.	4.45 — 4.60
Mytho.	3.60 — 3.75
GIÁ hàng-hóa tại Saigon	4.15 — 4.20

LỜI RAO

Cho mấy chủ có xe kéo cho mướn

Nên dùng thứ Cao su pneus C. G. M. chỏ xe mlnh.

Tờ (enveloppes) hạng nhứt, một cập 12×56 Ruột (chambres à air) 5 piastres.

Sau tại Hãng-nấu Cao su, ở đường Douaumont Saigon.

LỜI RAO

Tôi là *Trần-thị-Bướm* ở làng Đông-xuân, tổng Bảo-thuận, tỉnh Bentre, có một trai tên là *Mai-văn-Đợi*, 25 tuổi, tánh nết hoang đàng, tôi đưa thanh lâu, ngày theo cờ bạc. Vương nợ nần nhiều, tôi trả đã hết hơi. Kể từ đây, tôi xin to cùng chư quí tài-chủ ở Bentre và Lục-châu rằng tôi không nhìn biết tôi nợ nần của nó làm ra nữa; có bắc ghi nhớ lấy kẻo làm, ăn nản không kịp.

TRẦN-THỊ-BƯỚM.

HÃNG

L. DESMARQUOY

VÀ CÔNG-TI

ở đường Bd Charner, môn bài số 114

SAIGON

MỚI HẠ GIÁ CÁC THỨ VỎ HIỆU

« BERGOUGNAN »

DÙNG CHO XE HƠI

Xin mời các chủ có Xe-hơi đến mua thì qui-vị sẽ được toại chí

SAO VẬY ?

Là vì thứ VỎ HIỆU :

« BERGOUGNAN »

là hiệu Langsa, giá đã rẻ mà lại làm cho qui-vị yên lòng

CÓ THỨ BÁN TẠI HÃNG

L. DESMARQUOY và Công-ti

đường Boulevard Charner, môn bài số 114

TẠI HÃNG CŨNG CÓ BÁN

VỎ XE KÉO và XE MÁY ĐẠP

TRONG CÁC THỨ HIỆU XE-HƠI

CHỊU-TỐN NÊN LỰA

De Dion Bouton

Thứ Torp do 10 H. P Série

« « 10 H. P. Thảo luyện. Diện chơi thiệt tốt.

« « 15 H. P. Diện chơi thiệt tốt.

Thứ xe tay bánh căm ở trong 10 H.P. Diện chơi thiệt tốt.

Xe thiệt mãnh-mai, chắc chắn và ít hao dầu.

Cũng nên mua thứ xe-máy hiệu **« DE DION BOUTON »** mà thôi là một thứ xe-máy tốt hơn các thứ.

Các nhà ưa chơi máy hát nói. Nên mua một cái máy

Pathé

Kiểu đẹp điện, và kiểu thường. Có đủ thứ đĩa hát muốn lựa thứ nào cũng có.

Các nhà biết lo giữ của. Nên mua một cái lủ-sắt hiệu

Verstaen

Lớn nhỏ đủ thứ, để giấy tờ, giấy bạc và sổ sách. *Tủ sắt mua cây. Tủ sắt nhỏ* vân vân.

Hãng trữ các hiệu kể trên đây:

Berthet, Charrière & C°

68, Boulevard Charner 68, SAIGON.

棧客利名

Danh-Lợi Khách-sạng

Chư-tôn, nhà khách-sạng **« DANH-LỢI »** nay sửa-sang lại tinh-khiết sạch sẽ, có thông ngọn gió thanh-quang, có đặc đèn điện tỏ rạng, rất hạp với phép vệ-sanh ; nhứt thiết phòng giường nệm gối đều là đồ tinh-hảo. Và lại có đặc chuông để kêu Bồi, có phòng kín để tắm rửa, trà nước tiếp khách đều dùng đồ thượng phẩm cả. Thật là một nơi khách-sạng thứ-vị vô song đó.

Cái xin chư-tôn huệ cố, thì sẽ hàng thật tình hoan-nghinh một cách vui vẻ.

棧客專名

DANH-LỢI KHÁCH-SẠNG

Đường Jaccaréo, số 37-39-41. Cholon.

Cần bạch.

XIN GHẾ MÁT

Có một cái xe-hơi hiệu BUICK bốn máy còn tốt và vỏ ruột mới đặt giá 2000 $ ai muốn mua do nơi *M. A Anh Boulevard Paul Bert N. 75 Dakao,*

NHÀ CHỤP HÌNH HIỆU :

"Photo Nadal"

120, ở đường Catinat, số 120

SAIGON

Các nhà chụp hình ???

Chụp hình chơi và chụp hình nghề

Chiếc tàu AMBOISE mới chở lại nhiều kiểu, giấy, hiệu Spécial contraste Crumière « DRAGON » vách hình, đèn đọi để làm ra cho lớn, máy phóng vuông, thứ 13x18, 18x24 và 24x30, ống đèn hiệu : Krauss, Tessar, Zeiss, Berthiot, vân vân.

Trong hồn hiệu, chư-tôn muốn mua các món đồ dùng chụp hình, thuốc và đồ phụ tùng đều có cả, mà giá đã rẻ lại tốt nhứt không có đâu bằng.

Thuốc hút Trái-Đất hiệu : « GLOBE »

LÀ NHỨT HẠNG TRONG HOÀN-CẦU NÀY

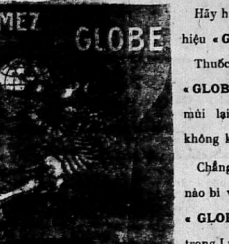

Hãy hút thuốc *Trái-Đất* hiệu **« GLOBE »**.

Thuốc hút hiệu *Trái-Đất* **« GLOBE »** đã ngon mà mùi lại thơm tho, hút không khó cổ.

Chẳng có thứ thuốc hút nào bì với thuốc hút hiệu **« GLOBE »** cho được; trong Lục-châu đồng-bang đều hút thứ thuốc hiệu **« GLOBE »** cả.

Có trữ bán tại hãng **DENIS FRÈRES**

là Đại-biểu ở Saigon, Haiphong, Hanoi, Pnom-Penh và Tourane.

ĐAU NHỨC GÂN CỐT.

NGỦ KHÔNG AN GIẤC.

Dầu có gì, hễ uống thứ *SHROP FOLLET* thì mạnh liền.

(Trong sách thánh được cấu ông **BOUCHARDAT** có lời ban ngợi khen)

Uống nó ngủ an giấc. Khi thức dậy không nhức đầu.

Không phải tỉ. — **Bình tịnh hoàn.** — Cực tinh khảo.

Đông MẠNH : **Mỗi muỗng xúp thì trộn một cà rem Cherall.**

Đông THƯỜNG. — **Người lớn mỗi ngày 3 muỗng cấp trộn với sữa, hay là nước trà.**

Có nhứt nhãn nhà bào chế Pharmacie Principale

XIN GHẾ MÁT

Ở đường Catinat Saigon mới mở ra một cái tiệm bán đủ đồ gia vị, nào các thứ rượu chát, rượu Champagne, nước suối, bánh hộp, nào dầu thơm, đồ dùng theo việc nấu nướng, đồ hằng pha-lý, hằng sanh, đồ bạc, đao, nĩa, muỗn, mức, đủ thứ trái cây tươi bên Đại-pháp đem lại mỗi chiến tàu.

Bán sỉ, bán lẻ.

Giá rẻ hơn các nơi. Gởi đi khắp lục châu, gởi hàng, đem tiền tới nhà thơ lãnh (**contre remboursement.**)

Epicerie Saigonnaise HONG-VĂN et A-PHÁT
145-147-149, rue Catinat SAIGON

Xin quí quan, các ông các bà có ghé lại tiệm tôi mà xem công cuộc chúng tôi buôn bán.

廣東二天堂大藥房

NHỊ - THIÊN - ĐƯỜNG

PHARMACIE-ASIATIQUE

38, rue de Canton — à CHOLON

Extrait du Certificat délivré par l'Institut Pasteur de Saigon le 15 Octobre 1921.

Ces préparations peuvent être considérées toutes, comme des préparations ou substances de la Pharmacopée chinoise. Elles paraissent ne présenter aucun danger, à condition d'être conformer, pour leur emploi, interne ou externe, aux indications des notices ou des étiquettes. Enfin, elles sont en tres bon état de conservation.

Sau lục tỉ vì bằng Institut Pasteur, Saigon ngày 15 Octobre 1921 chứng nhận.

Các thứ thuốc của tiệm tôi bào chế trên đây đều làm bằng mấy vị thuốc bên Trung-hoá. Thuốc của tiệm tôi không có món chi làm hại hết, miễn là trong khi dùng hoặc uống hoặc thoa, thì phải cho đúng theo các lời của hay là coi theo nhãn. Nếu tắc mọt đến là chết, của tiệm tôi đã làm chắc, bảo

PHỤ - KHOA KIM - PHỤNG - HUỜN

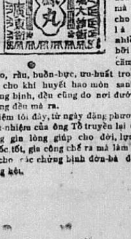

Phàm đờn-bà khác hơn đờn-ông là chỉ có 2 điều là: 1° đường kinh 2 sanh đẻ mà thôi. Nếu họ muốn sanh con thì trước hết phải lo cho đường-kinh đều đặng. Nếu đường-kinh chẳng đều thì khó mà có thai cho đặng, ấy là phần nhiều, gốc bởi ngoại-cảm, hoặc tại ăn, nhiều, buồn-bực, ưu-buất trong lòng, làm cho khí huyết hao mòn sanh nhiều chứng bịnh, đều cũng do nơi đường kinh không đều mà ra.

Tiệm tôi đây, từ ngày đang phương thuốc nhắc-nhiệm của ông Tổ truyền lại đến nay, hằng gia lòng giúp cho đời, lựa những thuốc tốt, gia công chế ra mà làm bườn để trị cho các chứng bịnh đờn-bà đều đúng đặng hết.

Còn như bịnh thời mà đi không uống thuốc nầy, thì khi huyết đầy vơi, chẳng hề sanh bịnh mà rồi sanh con đẻ chậu cũng, nhiều, chỉ như đờn-bà có thai mà uống thuốc nầy, thì lại càng an thai bảo sản, chừng sanh con ra lại dặng mạnh mẽ nữa, ấy là một phương thuốc rất hay, để trị các chứng bịnh đờn-bà hiện nghiệm như thần đó.

Chỉ trị các chứng kể ra sau nầy :

1- Kinh-nguyệt hoặc trễ, hoặc sục, hoặc lí, hoặc nhiều ;
2- Bạch-đái, bạch-đâm, ra hoài không dứt,
3- Đường-kinh hoặc vàng đợt, hoặc đen bầm ;
4- Khí huyết đều hư, đường kinh không có.
5- Hoặc đường-kinh ra nhiều quá, như muốn làm băng ;
6- Đường-kinh đi nghịch, sanh ra thổ huyết, trong bụng thì đau ;
7- Thân thể chẳng yên, xây-xẩm mặt mày, ăn uống không tiêu ;
8- Đau lưng, mỏi cẳn, vàng mét, ốm gầy ;
9- Thai động chẳng yên, trong bụng đau hoài ;
10- Hễ rồi ít huyết mà đau, hoặc là nhau không ra.

CÁCH DÙNG : Mỗi ngày phải uống 1 huờn uống với nước trà. Còn đờn-bà đẻ thì phải dùng nước dái con nít mà uống với thuốc.

CỬ ĂN : Những đồ sống-sít, lạnh-lẻo, chẳng là đồ rang nướng nóng nảy, độc-địa chẳng nên dùng.

Giá bạc 2 huờn giá là..... 1 $ 00

PHARMACIE PRINCIPALE

CỦA ÔNG

L. SOLIRÈNE

nhứt hạng bào-chế sư

KỂ NGHIỆP CHO ÔNG G. RENOUX

tổ sang nhà bài tây. — SAIGON

Tiệm thuốc nầy đứng bực nhứt đã lâu năm rồi và buôn bán lớn hơn các tiệm khác trong cõi Đông-Pháp nầy.

Tiệm thuốc nầy được có tiếng là nhờ chuyên bán thuốc thượng hạng, nhờ có một ông thầy bào-chế nhứt hạng, văn là cư-nhơn bác-vật xuất thân, đứng xem sóc việc bào-chế thuốc một cách rất kỷ lưỡng, trúng theo toa của các quan thầy thuốc ra cho người ta; lại nhờ có người Tây và người Nam thầy thầy đều tin cậy.

Tiệm thuốc nầy cứ do theo ý người ban hàng mà bán thuốc, hoặc tuân theo toa của quan thầy thuốc mà bào-chế, chớ chẳng hề khi nào làm sai, hay là lúc trong tiệm không có thứ thuốc người ta hỏi rồi không đem thứ thuốc khác mà đổi thế vào.

Tiệm thuốc chánh của ông L. SOLIRÈNE khuyên những bạn hàng :

Nên dùng thuốc của ông L. SOLIRÈNE là một người chủ tiệm rất ngay thẳng, chiếu hiền đãi sĩ ;

Vì thuốc tinh tấn, mỗi lần thuốc bốn tây gởi qua đều có thí nghiệm cho rõ tốt xấu, thiệt giả ;

Vì có bạn hàng đông đảo, nên bán mau hết, không có thuốc cũ ;

Vì có quan thầy bào-chế nhứt hạng, xem xét kỹ lưỡng cách bào-chế thuốc cho ý theo toa của quan thầy.

TIỆM BÁN VÀNG TÂY

HIỆU

CON RỒNG VÀNG

Ông GIUNTOLI *Chủ-nhơn ở tại đường Catinat môn bài số 135 và 143, gần bên Pháp-Việt Khách-lầu*

(Grand Hôtel de France)

Kính mời chư qui hả và chư qui ông đới gót ngọc đến tiệm ông mà mua đồ Nữ-trang. Nội Saigon có một mình tiệm nầy bán đủ các món đồ Nữ-trang làm theo kiểu Annam cho bạn đồng-bang ta dùng. Chẳng thiếu chi là hoa-tai, cà-rá, dây-chuyền, đồng-hồ, mãi-dạy bằng vàng, bằng bạc, trơn hay là có nhận đủ thứ hột xoàn.

Cũng có bán đủ thứ kiểu sơi cơn mắt bằng ni-kên, bằng vàng và bọc vàng, kiểu thiệt hằng thủy tinh, trong cả hoàn-cầu đều ưa dùng và các lương-y cũng đều nạp dụng.

Còn hột xoàn thì chẳng thiếu thứ chi : lớn có, nhỏ có, nước trắng thiệt tốt, hoặc chưa nhận, hoặc làm sẵn trong cà-rá, bông tai đủ kiểu.

Ông GIUNTOLI, chủ tiệm vàng hiệu CON RỒNG VÀNG, hồi trước có làm thợ bạc và thợ làm đồng-hồ, nên biết coi cai quản các người làm công.

Chư qui hả và chư qui ông có mướn làm hay là mướn sửa đồ Nữ-trang thì xin đem tới tiệm nầy, thiệt sẽ được vừa lòng chẳng sai.

Trong Lục-châu chư qui-hả và chư qui-ông có cần dùng đồ Nữ-trang thì xin hãy đến tại tiệm « CON RỒNG VÀNG » nầy vì tại tiệm nầy bán đồ thiệt tốt và giá rẻ hơn các tiệm Khác.

NAY KÍNH.

VIN TONIQUE

ET

BI-NUTRITIF

DU DOCTEUR RIF

Vệ-sanh TƯỚU của Lương-y RIP chế

Thứ thuốc rượu nầy là một vị đại bổ gân cốt cùng là trán kiện tinh thần, hết kỳ là bao nhiêu tuổi đều uống đặng cả. Những kẻ tuổi cao khí lực suy giảm, vội thấy ngày xuân đã thốn mồn bỏ uống rượu nầy vô, thì ắt đặng cử lão thành đồng, mặt mày tươi tốt, coi trẻ, lại mạng hơn xưa.

Còn con nít liệt nhược, đờn bà mất máu, có huyết bạch, có chửa, những kẻ hao tổn tinh thần, hễ uống rượu nầy vào thì mạnh mẽ lẫm liệt, da thịt đỏ săn, tinh thần trán kiện.

Giá mỗi ve là ba đồng bạc.

Có trữ bán tại tiệm thuốc Tây ở *đường Marin số 190, Cholon,*

Dépôt PHARMACIE FRANCO-CHINOISE 190, rue de Marins CHOLON.

TIỂU THUYẾT MỚI

NHÀNH-QUẾ NON-NAM

Soạn-giả Văn-Sơn Trần-hưng-Kỷ. — Bu

Toản biên 22 hồi

(TIẾP THEO)

Vợ chồng Đào công hây giờ cũng tạm trú ở đó.

Ấn ở yên rồi, Quế-anh lén am Phổ-tế thưa với Đàm-trai xin rước linh-vị ông bà Phi-lang và Mậu-nam về nhà mà phụng-tự. Đình-nhạng xin xuất gia-xi ra năm ngàn (5000) đồng mua 5 mẫu ruộng cũng làm hương-hỏa cho hai ông bà, để bảo ơn nuôi nấng ngày xưa.

Đào-công đến bộ hầu, xem thử quan bộ dường dạy thế nào ? Quan bộ dường dạy rằng : Cái ơn mất bạc ngày xưa, nay đã xét được, lên đạo-tù hiện dương kết án, số lục bổ một vạn của người ngày trước. nay cho nhận về, còn phải án mất mấy năm, thì cũng là tại tội sơ-xuất, bây giờ nhà người hãy chờ đó một vài tháng, hễ có chỗ nào khuyết hãy điều bổ lại cho. Đào-công bái tạ ơn trở ra.

Khôi-vân về nhà thưa chuyện với mẹ, và gởi thơ thưa chuyện với Dương-tương-Sĩ, Dương-công ra Kinh cùng với Đào-công nghị thân, hai bên đều bằng lòng cả, định ngày đi cưới, Khôi-vân hây giờ 22 tuổi, mà Quế-anh là 21 tuổi. Hai người đã được một nhà sum hiệp trúc mai ; nghĩa sâu tình dài, lứa nồng hương đượm, ngày vui xuân lại còn dài, Quế-anh xin ở lại nhà ít năm chờ chọ Mậu-tùng có vợ đã. Dương-công và phu-nhơn cũng thương tình thuận cho, việc hôn sự của Quế-anh đã được vẹn mãn rồi.

Một hôm Thụy-thạch đến thăm Khôi-vân và Quế-anh, nhân nói đến chuyện Tuệ-liên, Thụy-thạch cậy Quế-anh hết lòng giúp cho việc ấy. Quế-anh cũng nghĩ rằng : Thụy-thạch là một người trai có tài tình, so với Tuệ-liên thì cũng xứng đáng rồi. Bèn thung-dung thưa chuyện với Tổng công, Tú-khuê. ông bà cũng thuận lời. Khôi-vân mách tin cho Thụy-thạch, Thụy-thạch được tin gởi thơ cho chà mẹ đến Kinh làm lễ cưới. người bậy giờ ai cũng khen hai cặp vợ chồng ấy, thiệt là tài tử giai nhơn. Một hôm Khôi-vân dọn tiệc mời vợ chồng Thụy thạch đến, bốn người ăn uống cười vui, nhắc chuyện xưa nay mà cười, thiệt hai vẻ.

Còn Mậu-tùng cũng hạch đàn, bỏ làm việc, nối nghiệp cho quan Sơn-thị-lang.

Một nhà phúc-lộc gồm hai.
Trăm năm bia miệng khen người hiếu trinh.

CHUNG.

Đèn cầy hiệu cái mão

CROWN CANDLES

Của hãng

COMPAGNIE FRANCO-ASIATIQUE DES PÉTROLES

Xưa nước Nam ta thắp đèn thường thì dùng dầu cá, dầu mè ư dầu dừa-nữ và dầu phộng, vân vân. Còn trong việc quan hôn tang tế thì lại dùng đèn sáp. Các thứ dầu nói trên đó, thắp nó thì mốc công khiến còn đèn sáp muốn dùng nó thì lại mắc công xe, coi ra bất tiện quá.

Từ ngày dầu hỏi phát minh, đèn cầy xuất hiện thì được tiện cho chúng ta nhiều bề: đã sạch sẽ, lại tốn ma lại tỏ rạng hơi phần.

Như trong việc quan hôn tang tế mà dùng đèn sáp thì giá đã mắc mà còn phải mắc công xe, và lại mắc công hốt tim hoài.

Như nay có thứ đèn cây của hãng Compagnie Franco-Asiatique des Pétroles chế ra đặng thế cho đèn sáp thì tiếu cho ta đông làm. Thứ lớn có, thứ nhỏ có, giá rẻ hơi phần.

Dùng đèn cây của hãng nầy thì xinh đẹp, lắm. Hoặc đình miếu chùa chiền, dùng nó mà thế cho đèn sáp thì lại càng hay, mà lại tốn nữa. Nhứt là mấy bực văn-nhân tài-tử nếu thắp đèn cây ban đêm mà xem sách hoặc đọc *Lục-Tỉnh Tân-Văn* thì được khỏe con mắt.

Sông lâu nhờ rượu

(Langevité grâce à une liqueur)

Hiện, hây giờ bên nước Hoà-kỳ có một vị điền chủ đã ngoài 95 tuổi mà hãy còn sức lực mạnh mẽ như người 40 tuổi, ở đồng chiêm hãi an nhàn sống, cứ ngày ở ngoài ruộng cùng con tôi tới làm công chuyện.

Ngày nọ có một người ở thành-lang, hỏi thử cho biết tại đâu ông hãy đầu bạc mà còn có sức lực không phải hèm vậy? Ông già đáp lại rằng: Có chi lạ đâu mà hỏi, cứ đợi tới trước khi ăn cơm hãy uống một ly nhỏ rượu Quina Gentiane hiệu Mozet là một thứ rượu trường sanh bất lão.

Người khách nghe nói cũng có lòng mến, một vài tháng thì cho hay, liền về nhà mà tìm đi mua cho được thứ rượu Quina Gentiane mà dùng mới liền. Thiệt hay nghe nói cũng có ảy thiệt mình, dùng hèm vô chưa đi được rượu ấy được vô mà sống bội quanh năm.

Có bán trong các tiệm hàng xén (épiceries)

Lời rao

Cho mấy ông thợ chụp hình, đầu thiếu nghệ đầu ham chơi

Tại hãng PHOTO-STUDIO, 136-138 đường Catinat, có bán đủ thứ máy chụp hình hiệu nào cũng có ; hình theo giá bên Tây như hiệu Kodak — Richard — Gaumont — Demaria — Monobloc v. v...

Cũng có đủ đồ phụ tùng hết thảy và nghề chụp hình về nghề vẽ của (Peinture) bán sỉ bán lẻ cũng được.

Có khuôn để lồng hình chem khéo lắm, thứ nào chẳng có, nhiều bộ hình khác, chưa tiết liền.

Có chụp hình cho giấy thuế thân nữa.

Có bán kiếng, giấy, đủ thứ thuốc sang hình. Giấy Bromure 1,2 hiệu Artigue contraste từ hộp 100 tờ, lớn 13 x 18 thì $ 6 25 còn hộp 500 tờ thì 22 $ 00.

Có kiểu để làm hình máy xử nóng nực. Tại hãng Photo-Studio 136-138 Catinat Saigon.

Tiệm đóng xe

Sửa xe và bán đủ đồ phụ tùng

ĐƯỜNG LURO MÔN MÀI 99 VÀ 101

BẾN-HỘ (SAIGON)

TRẦN-VĂN-HIỆP chủ tiệm

Kính cùng Lục-châu quí khách đặng rõ : Tiệm tôi có đóng đủ kiểu xe nhẹ lẹ : xe mui, xe hai bánh, xe kiểu, xe sau xe bộ ; cũng có đóng thùng xe hơi theo kiểu kim thời, sơn xe thiệt khéo, làm mềm, mười xe đủ kiểu, và cũng có bán các thứ xe đã sẵn lại chắc chắn, có bộ đèn xe đủ kiểu, bán xe cao-su bằng cây giá rẻ hơn hết thảy bạn, cao-su đặt đã thang trong hành, kiểu đẹp tốt đã bắt kể xe đặc chắc và xe sang mà hàng đã lây may rất khéo và chắc, có bán yên cốt, chuông đạp hai tiếng kinh đồ thắp đèn khi đi theo xe, sơn xe và vẽ xe.

Cải mới qui khách có dịp đến đặt hết giá lại lại thêm tốt một khi trước sau cũng được, cần tôi làm, sau có vấn đồng muốn chiếc thêm mua giống kiểu ngộ thì tôi rất cám ơn hạ cố.

Còn chư qui khách ở xa muốn gởi thơ hỏi thăm mới chi cũng giá cả rất hạ hồi đáp.

Cao Bạch

Tiệm thợ bạc của tôi có bán hột thủy-xoàn nước trắng xanh, có cà rà thủy xoàn, có ngôi sao và trái tiệm nhận hột xoàn làm sẵn để bán giá rẻ.

Lại có hột thủy-xoàn lớn nhỏ đủ thứ cũng có đồng hồ bằng vàng và bằng bạc hiệu :

« CYMA »

giá bán nhẹ hơn các tiệm khác

Như chư qui khách muốn mua đồ chi xin tới tiệm tôi thì tôi sẽ hết lòng tiếp rước.

Saigon le 15 Juin 1922

KYUN

n° 179, Rue Catinat SAIGON.

TÀU HƠI NỔI CỦA ÔNG **FARMAN** *MỚI BÀY HIỆU :*

« Le Passe-Partout »

— Nhậm lẹ như xe hơi —
— Tiện bề ghé các nơi —
— Chạy chỗ nào cũng được —
— Thảo ra rất dễ —
— Rập lại như trở tay. —

Ấy là một thứ tàu rất lẹ làng, dùng máy hiệu « **ANZANI** » sức chạy 10-12 ngựa, và chạy bằng thứ dưng vật kiểu phi-thoàn, chư vị và bằng hữu đi sông nấy rạch kia rất mau ; bất luận nơi nào, nước độ chừng một tấc thì chạy được, hoặc ruộng khi có nước nổi cũng chạy được.

Chư vị tốn chừng năm ba lít dầu sáng thì đi đặng 25 ngàn thước trong một giờ.

ẤY LÀ THỨ TÀU RẤT CÓ DANH TRÊN ĐỜI

Mau mau hãy gởi thơ mua tại xưởng đóng tàu hơi của ông Ch. BARDON, ở đường mé sông Khánh-hội SAIGON.

Tại đây là hãng thay một bản tàn cho ông FERMAN trong cõi Đông-Pháp.

Ch. BARDON.

Quai de la Marne Khanh-hội

SAIGON

DẦU MỠ HIỆU

MAZOUT

Đây là nơi này thường nghe anh em phàn nàn về không có thuốc chi hay là dầu chi đặng trừ cho tuyệt loài mối nó phá hại nhà cửa, quần áo, tủ bàn, ván ván...

Vậy anh em hãy mua thứ dầu mối hiệu **MAZOUT** *mà đừng thí chắc trễ được giống độc dc đe.,*

Các tiệm thay mặt cho hãng Cie **Franco-Asiatique des Pétroles** *đều có bán thứ dầu mối hiệu* **MAZOUT.**

Trong các tiệm Lục-châu
thay một cho hãng
Compagnie Franco-Asiatique des Pétroles
đều có bán thứ dầu hôi nầy

Trong Lục-Tỉnh anh em muốn hỏi thăm đều chi, xin viết thơ cho hãng Cie **Franco-Asiatique des Pétroles** ở Saigon đường *Boulevard de la Somme, số 100* chủ hãng sẽ hồi âm lập tức.

Kết quả cuộc « Phần-thưởng lớn về việc xài dầu năm 1922 » trong kỳ đua vòng du Mans đã chỉ sự thượng hạng các thứ dầu

« SPIDOLEINE »

đứng là mà làm cho tron chạy lối nơi.

Trích lục trong Báo « L'AUTO » ngày 29 mai 1922

Ai cũng biết rằng một phần nầy cầm xài dầu hơn số 7 o/o thấy phần trong một trăm về việc xài dầu xăng, nghĩa là gần 1 lít chạy có mỗi trăm ngàn thước, vì những xe nào mà chạy đường xa cũng bằng nhau đứng 15 lít carburant. Người ta đồng nhận rằng các thứ-lệ đang đứng trong cuộc đua-lịch là vậy đó. Ấy vậy trong khoản riêng nầy thấy cuộc lần lần đỡ số mà hiệu nhiều và lại thường có vị hỏi cuộc mau lẹ của nhiều cái máy cần giữ bằng, đến chừng xe chạy tới thì chẳng thấy hao dầu nhiều như là *Becchi, Milanti, Lahmo, sur Mathis* thì không có xài dầu, mà *Lucien, Chenard,* và *Leonard, sur Chenard, Walcker,* cũng vậy.

Cái vấn-đề mắt góc ấy ho cũng có làm. Chư-tôn lại coi những xe CITROEN đứng đầu bao nhiêu ; Ông POULAIN thế thắng mà cộc dùng 76-gr. trong 100 ngàn thước, nghĩa là ít hơn một lít, từ Paris qua Nice. Xe BIGNAN xài một góc ba lít dầu trong 100 ngàn thước, còn xe Voisin là một thứ xe mà tốn đã có nói trong chỗ khác rằng xe ấy đứng dùng 620 gr. nghĩa là ít hơn hai phần ba lít trong 100 ngàn thước, xe nầy chạy gần 80 hực trong. Chỗ nầy không có bao hiểm nên, chỉ có ngợi khen mấy nhà tạo-lập mà trong cuộc đến phần-thưởng lớn về việc xài dầu chứng chắc một lần nữa rằng thứ dầu hiệu Langsa là thượng hạng không thể nào bì kịp.

Tấn ích trong cuộc đăng lubrifiant chờ chẳng gì, mà cũng tấn ích cho thứ lubrifiant tự nó, ấy là việc không cải chối gì đặng. Vậy thì nên đứng tự vị ai, nên nói ngay rằng mấy thứ xe đua mà ăn hàng nhứt trong mấy kỳ đua gần thì dầu đăng lấy thứ dầu **SPIDOLEINE ».**

CÁC NHÀ CÓ XE-HƠI

Nên hỏi mà mua những dầu Langsa hiệu « SPIDOLEINE » André File » là các thứ tốt, và lại rẻ, trong các nhà chứa xe đều có. Bui lý : L. Jacques & Cie 60 đường Catinat Saigon.

Bùi-quang-Nho

BENTRE

Bần hiệu sở trữ bán rất may những cần hiệu Chân-Thầy ở Hanoï. Vải nầy mặt chỉ kiểu mặt, đã rộng khổ lại coi thước tốt hơn các thứ vải may những thuốt nay, bán là Toile Tonkinois, bề dài 20m 40, ngang 0m80. Bần hiệu có bán vải trắng Batiste đã làm nốc nắng và may mà mặt bề khổ 0m80 mỗi mươn 42$.Mua xi muốn may một cái mùng dài 2m60, ngang 1m60 chừa cửa 0m40, thì mua một cây vải nầy và cuốn vải Batiste thì đủ, vải mùng là ba hạng 1$, 1$50, và 4$00 tới đều khác nhau. Bần hiệu cũng có trữ giày và dép cũng nhiều hiệu ở Hanoï ghi lại, giày ba giá từ 5$50 tới 12$, batinos đen và vàng hoặc hai màu từ 12$50 tới 14$00 và dép (Sandales) quoai da và quoai nhung giá 1$00.Ai muốn thì làm ơn gởi thơ theo mandat 5 ; xi, số mua thì tôi sẽ gởi contre-remboursement. Xin đừng-hàng chiếc cỡ, chỉ bao giá về bao vì số nhiều người mắt giày ba da lắng bọ sau giày da trắng ra đa lắng. Ít ngày sẽ sơn lại đi mới hay, hiệu tôi đảm sơn dang không có thứ ấy.

Bần hiệu cũng có bán các thứ hàng tốt nhứt-hạng tại Hanoï và những hàng lắc nhiều thứ, như bình rượu thuỷ tinh ; vân vân.....

BUI-QUANG-NHO

Bentre

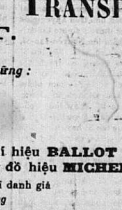

AI MÀ DÙNG

THUỐC HƯƠN

của ông

Lương-y DEHAUT

mà **XỔ**

thì chẳng cần chi phải

CỬ ĂN

và an dưỡng trong phòng.

Thuốc hườn nầy để nồng lắm và đã mau xổ lại xổ rất êm thấm.

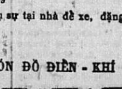

Bán tại

Nhà ông Lương-y DEHAUT, 147, Paulg. St-Denis, Paris, và khắp trong các tiệm thuốc đều có bán.

Hàng nam nữ giàu có nên ghé mắt.

Các nhà chế đồ đeo đồ giặt lại càng nên lưu-ý lắm.

SĂM-QUẢNG-HƯNG THỈ TỔ CHẾ TẠO VÀNG NÉN

舖金馨廣岑岸堤

Đời nay chỉ chi cũng chẳng qua đặng sự thiệt mực chắc chắn là hơn. Bởi vậy cho nên tiệm **SĂM-QUẢNG-HƯNG** dây nghành hiệm cái Hongkong, Quảng-Đông, Nam-kỳ dặng nhờ qui-khá-h tinh trọng. Hễ ai có mua của bổn hiệu những vàng lá, vàng thẻ, đồng vàng và bạc nén thì đều biết danh là đồ tốt lại giá rẻ.

Vì muốn phương tiện, cho qui khách, nên bổn hiệu có chế ra một thứ vàng thoi dù lượng sắc màu tươi tốt, *mua để dành thì cũng tốt hay là làm đồ trang điểm*, nếu ra như vàng là vậy *thiệt nội xứ Annam đây có một mình tiệm* **SĂM-QUẢNG-HƯNG** *chế ra mà thôi ; không ai bì kịp và không ai có* nếu có thì cũng là bắt chước của bổn hiệu. Lời lục ngữ có nói rằng : *Một bổn thủy nguyên nhơn sanh hồ tử.*

Xin qui-vị đời gót đến tiệm SĂM-QUẢNG-HƯNG ở đường Canton số nhà 46 mà mua rồi sẽ biết rằng lời nói chẳng sai.

Giá vàng thoi của bổn hiệu ngày hôm qua mỗi lượng là **47 $ 80.**

Xin qui-vị xem giá nầy rồi hỏi thử mấy người hay mua quen của bổn hiệu coi có phải giá đó chăng và như qui-vị có mua rồi xin lấy ra mà so với vàng của các tiệm khác coi có phải là mua và giá rẻ hơn chăng.

Vàng của bổn hiệu đảm xưng rằng : **vàng thiệt không sợ lửa.**

Cholon, **SĂM-QUẢNG-HƯNG** Cẩn cáo.

SĂM-QUẢNG-HƯNG TIỆM BÁN VÀNG

CÓ BÁN VÀNG LÁ, VÀNG THOI, BẠC NÉN, VÀNG ĐỒNG NHỎ, LỚN ĐỦ THỨ

HÃNG

SOCIÉTÉ INDOCHINOISE DE TRANSPORTS

Garage S.I.T.

Làm Đại-lý cho cả Đông-Pháp những :

Xe-hơi hiệu DEDHAYE
Xe-hơi hiệu FORD
Xe-hơi hiệu ESSEX
Tàu-hơi hiệu NIEUPORT
Đồ dùng về điện-khí hiệu BALLOT
Có trữ đồ hiệu MICHELIN

Nhà để xe tuy nhỏ nhưng để xe tinh của người danh giá

Vì bởi giá rẻ mà chỗ làm lại cao thượng

MỘT NGƯỜI THỢ CHUYÊN MÔN ĐIỆN KHÍ ở bên Pháp-quốc, phụ sự tại nhà để xe, đặng lo trong việc máy-nóc chạy bằng điện-khí và thử cho xe chạy.

CÓ ĐẶT CÁC THỨ MÁY CHẠY BẰNG ĐIỆN

CÓ BÁN ĐỦ MÓN ĐỒ ĐIỆN - KHÍ

Rượu mạnh hiệu DEJEAN đã thơm mà lại ngọt làm, cho những tay thạo rượu đều thảy khen ngợi

Chỉ một mình hãng **Denis frères** *có trữ mà thôi*

PHARMACIE · PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây nầy dọn dẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-Pháp nầy, lập ra từ năm 1856

Hồi trước của ông HOLBÉ và RENOUX nay ông SOLIRÈNE mới thâu hạng bực – hết sức kỹ nghệp

Ở Saigon, ngang nhà hát Tây. Bán đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ. Lục-châu chư quân tử có cần dùng thuốc tây xin hãy viết thơ cho tiệm thuốc nầy mà mua, thì sẽ được vừa lòng.

Cuốn DƯỢC-TÁNH LƯỢC BIÊN đã xuất bản rồi, ai muốn xin, thì viết thơ cho ông L. SOLIRÈNE hay là gởi mandat không?

CÓ TRỮ BÁN TẠI HÃNG

MAGASIN UNIVERSEL

167, Rue Catinat SAIGON

Xà-bông hiệu « DYFOAM » giặt sạch và dượm hết thảy các thứ vải màu.

Nón trắng hiệu : COQ GAULOIS

Nhơn hiệu (Paris) Bảo lãnh 5 năm, làm bằng viên mộc thiệt (liège), không có cao-su, bao bằng vải bố trắng.

Ở trong láng	5 $ 80
Ở trong có xếp coo.	6 80
Cả thảy bằng nhiều.	7 00

NÓN PANAMA THIỆT và NHƠN

Thứ thượng-hạng.	11 $ 00
Thứ thiệt nhỏ.	9 00
Thứ vừa vừa	8 50

PHOTOGRAPHIE ARTISTIQUE ET INDUSTRIELLE

KHANH-KÝ & Cie

Phòng chụp hình mỹ-nghệ

Saigon, tại đường Bonnard, môn bài, 54 gần nhà hát bóng Casino.

Kính cáo cùng Liệt-quí đặng rõ : chúng tôi mới mở một tiệm chụp hình mỹ nghệ tại đường Bonnard môn-bài 54 nhà sơn xanh (kế nhà Hát-bóng Casino).

Chủ nhiệm công-ti chúng tôi là M. KHANH-KÝ đã qua học chuyên-môn nghề chụp-hình bên Qui-quốc và sau khi học đặc nghệ, đã đặng cử về làm đốc-công trong hãng Gerschel là một hãng chụp-hình lớn nhứt tại thành Paris. Như vậy, người đứng đốc xuất công nghệ của tiệm chúng tôi thiệt đã học đặc thuật, đã hành-sự thành tài có thể hiến Liệt-vi Qui-khách những tấm hình rất tinh xảo, lẻ cách như những hình mỹ-nghệ các nhà lớn bên Thái-tây.

Mới đây, chủ-nhiệm công-ti chúng tôi, M. Khanh-Ký, đã đặng ơn Nhà-nước cử theo hộ-giá từ Tourane tới Saigon, đặng chụp-hình kỷ-niệm cuộc Hoàng-thượng-ngự-du Qui-quốc, thì đã đặng *ơn Vi-lô ban khen* và đặng quan Tổng-thống và quan Thống-đốc công nhận là *thợ chụp hình chuyên-môn đặc biệt*.

Như vậy, tưởng không có tang chứng nào làm cho lòi bá cáo của chúng tôi thêm giá-trị nữa.

Tiệm chúng tôi chụp hình hạ giá và đủ các kiểu hình đã có các thứ mẫu tuyệt xảo để hiến Qui khách lựa đặng như ý.

Mong ơn chiếu cố, KHANH-KÝ & Cie.

XE MÁY ĐẠP CỦA HÃNG *L. CAFFORT*

HIỆU « ALCYON »

ĐỒ ĂN HẠNG NHỨT

Hôm bữa khai trương Trường đua xe máy đạp tại Saigon, bên phía mấy người Langsa đua lãnh phần thưởng của quan Toàn-quyền ban thì *M. Le STUNFF* ngồi xe máy đạp hiệu ALCYON ăn hạng nhứt.

Còn bên phía mấy người Annam đua lãnh phần thưởng khai trương thì *M. Trần-văn-THINH* hạng nhứt, *M. Trần-văn-CHÁNH* hạng nhì, hai vị ấy cũng ngồi xe máy đạp hiệu ALCYON

L. CAFFORT.

N° 32, 34, 36, Rue Catinat. — SAIGON

Hài đàm

SỢ TAY THẦY THUỐC

Có một anh thầy thuốc, một anh thợ may, hai người dọn nhà ở khít cùng nhau.

Anh thầy thuốc bữa nọ làm một tấm bản đặt chữ « *Mạch lạc như thần* », đem đóng trên cây cột liền căng tiệm thợ-may, làm bít gần hết nửa cái cửa của anh thợ-may.

Anh thợ-may mới nói cùng anh thầy-thuốc rằng : « Anh đem tấm bản hiệu nầy để qua cây cột bên kia, chớ anh để đây nó bít cái cửa của tôi, thì bất-tiện cho tôi lắm. Anh làm ăn cũng phải cho tôi làm ăn với chớ ».

Anh thầy-thuốc không chịu dời tấm bản. Anh thợ-may giận đi kêu thợ làm một tấm bản lớn hơn nữa, để bốn chữ « *Để nhứt thợ may* », đem để chồng lên tấm bản hiệu của anh thầy thuốc. Anh thầy ta giận, mới hỏi : « Tôi cửu bịnh như thần, nên tôi để bản hiệu ấy ; còn anh may giỏi lắm sao mà anh để như vậy ? »

Anh thợ trả lời rằng : « Nghề tôi may áo không cần đo, coi người rồi cắt thôi. Thầy không tin, đem áo tôi may thử cho mà coi ».

Thầy ta vẻ mua xuyến đem lại may, tính trong bụng rằng : Như nó may không xong, mình gỡ tấm bản hiệu của nó bỏ cho rảnh ». Đem xuyến tới thợ may lãnh cắt rồi hẹn bảy bữa lại lấy.

Đúng bảy bữa anh thầy lại lấy áo bận vào, thì tay áo mặt cụt, tay áo trái dài ; còn vạt thì cũng vạt trước vắn vạt sau dài. Anh thầy thuốc thấy vậy mới hỏi : « Anh may áo như vậy mà gọi là để nhứt thợ may, sao không biết hỗ mà gỡ phức tấm bản đi cho rồi ».

Anh thợ may nói : « Thầy dùng nóng, để tôi cắt nghĩa cho thầy nghe : Tay áo trái dài là để thầy dựng gạo của người đi lễ tổ ; tay áo mặt cụt là để thầy chắm mạch khỏi xăng ; vạt áo trước cụt gặp mưa khỏi vén ; vạt sau dài gặp chó dữ rượt nhờ vạt áo dài có cần không trúng cẳng ». Thầy ta nghe nói vậy, giận đỏ mặt, có cảng muốn đá anh thợ may, anh nầy vụt dựng dậy dan ra và nói rằng : « Anh đá tôi, tôi không mấy sợ, tôi sợ là sợ ba ngón tay của anh thôi ; vì hễ tay anh mà rờ tới đâu, thì *qui vô-thường* sẽ theo tới đó ! »

THÀNH-NGỌC — Sóc-trăng.

Xin chiếu cố

Đời thạnh trị thái bình, thì con người lãnh sống ra càng đông đảo hơn khi trước bội phần, bởi vậy tôi đòm thấy mỗi khi Saigon có bày chơi lễ, hoặc là cuộc chi v.v. thì tội nghiệp cho qui-khách ở lục-châu đi Saigon chơi, mà chẳng đủ khách-sạng nghỉ ngơi, làm sự vui thành ra buồn. Bởi vậy chẳng tôi mới lập ra một tiệm ngủ hiệu *Nam-trung khách-sạng* tại đường Némésis N° 101-103 gần bên góc tiệm cầm-đồ Saigon. Phòng ở từ phía theo mặt đường đi, rộng rải mát mẻ tử bề và yên tịnh, lại gần các mối đường xe lửa Cholon, đường giữa đường mé sông, và xe Biên-hòa, xe Mytho, rất tiện cho qui-khách, khỏi lên mướn.

Cải xin qui khách tưởng tình đồng-bang giúp cho chúng tôi bền vững, thì ơn ấy ghi tạc bằng ngày.

Quản-Lý HIỆP et THẮNG

RẤT TIỆN CHO QUÍ-KHÁCH

ở Saigon — Giadinh

Nhà thuốc Nhị-Thiên-Đường ở Cholon có bán nhiều thứ thuốc rất thần-hiệu, xưa nay quí-khách đều biết.

Nay vì muốn thuận-tiện cho quí-khách ở châu-thành Saigon và Giadinh nên tại đây *Nhà hoa chơn-dạng Nguyễn-đức-Nhuận* ở ngang gare xe-lửa giữa chợ-cũ Saigon, có trữ bán đủ các thứ thuốc của nhà thuốc Nhị-Thiên-Đường. (Chẳng thiếu thứ nào).

Bán y giá ; rất tiện cho qui-khách mỗi khi cần-dùng ; xin qui-khách quan-cố

Một cuốn sách RẤT CÓ ÍCH !!!

Điều lệ mới

Các chủ xa hơi, xe máy, các thứ xe nhứt là 800-PJIOT của phải biết, có lệ quan Nguyên-soái Nam-kỳ cho phép dịch ra theo lời nghị ban, ngày 16 mai 1922.

Dịch ra ln quốc-ngữ rồi, có gởi bán 18 khắp nơi giá mỗi cuốn 0 50.

Mua sỉ, xin đến hỏi quán Nông-cổ-mín đàm thương nghị.

OẢN-HỒNG-QUẢN *THỨ SÁU*

in rồi, thứ bảy còn tiếp

ĐÈN LÒA *đốt có mãn sáng.*

hiệu BEST WIZARD.

Tiền đâu.
không hang hao.
Sáng trắng ngọn.
Không hay nghẹt,
Để cối.
RẺ

Nội Nam kỳ có một mình tiệm
TRẦN - QUANG NGHIỆM
84 đường Espagne Saigon
Có trữ hai hiệu đó mà thôi.

Sự tự nhiên của phong hóa

Thường cái da mỗi ngày hay đổi hay đổi da ch, mà làm ra da mới, cũng có một hai khi tại máu nó làm ra có hoành có hòi. Thì hoành và hòi nầy tại trong mình tiếp với bọi đó nơi chung lông mà sanh. Dùng sabong Cadum rửa thì da trở nên sạch sẽ và tươi tốt. Bọi và nhớt của nó thấm sâu vô lỗ lông, lấy bọi đó ra, làm da trở nên tốt và hồng.

Tiệm nào cũng có bán mỗi miếng giá có $1.50 mà thôi.

CHỦ ĐIỀN ! NÔNG GIA ! CÁC NHÀ CÓ XE HƠI !

Các món gì của chư-tôn muốn làm bằng sắt, làm ra hay là sửa lại những máy móc và đồ khí-cụ về nông-nghiệp ;

Làm các món nhỏ nhỏ của mô-tờ bằng thép, gan, đồng, đồng-bạch.

Thì xin chư-tôn hãy đến :

FORGES ATELIERS ET CHANTIERS D'INDOCHINE

Tại Khánh-hội, Quai de la Marne

Dây thép nói 95 mà đặt.

Làm kỹ-càng lắm, có tay thợ chuyên-môn ở các xưởng kỹ-nghệ khéo bên Pháp-quốc kiệm điểm công việc lắm.

Ai muốn uống thứ rượu COGNAC LEMONON thì hãy hỏi hãng DENIS FRÈRES ở Saigon. Rượu nầy thiệt ngon, nếu anh em uống thử thì sẽ mua liền.

Rượu bổ tốt hảo hạng là rượu Quin quina St. RAPHAEL. Thứ đỏ và thứ trắng. Có trữ bán tại hãng DENIS FRÈRES là Đại-biểu ở *Saigon, Haiphong, Hànội, Pnom-penh* và *Tourane.*

GRAND MAGASIN DES Soieries TONKINOISES

MAISON TONKINOISE

ĐỒNG-THỊNH

PRIX TRÈS AVANTAGEUX POUR l'Achat en Gros

Hanoi, 6 Rue du lac 6. — Hanoi

Bổn hiệu bán sỉ bán lẻ đủ các hàng Bắc-kỳ như : Lĩnh rộng may áo, Lĩnh hẹp may quần. Xuyến bông tiêu, Địa mình hàng, Lụa, Lương, Thơ, Xa, Lượt-hồng, Lượt-hồng v. v. Hàng bông, hàng trơn, màu đen, màu trắng, màu hột-gà và các màu khác đều có bán hết thảy.

Hàng tốt, nước nhuộm không trỏi mà giá lại rẻ.

Những hàng tơ-lụa Bắc-kỳ (Soieries Tonkinoises) đó, bổn-hiệu chuyên nghề mua bán đã lâu năm, mua ngay tại chỗ làm ra, nên có thể tính giá thiệt hạ để mấy chú mua sỉ (en gros) đặng kiếm lời nhiều.

Ai mới chỉ được thử vải may mùng (Taffe pour moustiquaires) bề khổ 0m80 nhỏ sợi mà trắng rất thường hang. Lại có bán các thứ đồ da như : yên-cương, valises, giầy tây, giầy ta, bóp (portefeuilles) v. v. Giép-sơn, goốc-sơn kiểu Nhựt-bổn điều có làm nhiều để bán sỉ và bán lẻ.

Hàng gởi theo lối lĩnh hóa giao ngân (contre-remboursement) song gởi cho một it tiền trước thì sẽ trừ 2o/o về phần tiền đã trả trước đó (*toute avance de fonds sera droit à une remise de 2o/o.*)

Chư qui khách ở xa muốn lấy kiểu hà ng (échantillons) hỏi giá hay là mua món gì xin cứ viết thơ lại, bổn hiệu sẽ hết sức làm cho đặng vừa ý.

LA PLUS VASTE ET LA MIEUX ORGANISÉE DE L'INDOCHINE

SPÉCIALITÉS · PANSEMENTS · L. SOLIRÈNE · LABORATOIRE · PRODUITS CHIMIQUES · PHOTOGRAPHIE · PHARMACIE PRINCIPALE · DROGUERIE · PARFUMERIE · FONDÉE EN 1865 · HERBORISTERIE · ACCESSOIRES · SAIGON · BANDAGES

MAISON DE PREMIER ORDRE

CHUYỆN ARẠP

(Tiếp theo)

Xa-lép nói rằng: bẩm thượng quan, bởi tức huất nơi lòng nên tôi đâu cáo. Tôi cần phần chưa mãn, mà phải chết oan, là tại nơi nàng. Nàng tuy không dùng gươm, mà dùng cái mối tình làm cho tôi tức đến đổi mửa máu ra mà chết, rõ ràng là nàng giết tôi cách rất đau đớn, mà nàng lại không một giọt nước mắt làm cho tiêu cái khối tình tôi mang nặng triệu triệu trong cần não.

Bẩm thượng quan, tôi nghe nói rằng, phàm người sanh ra trên trần-thế số mạng ở nơi trời xanh, mà cho tôi chết oan, rõ ràng là tôi chưa tới số chết mà nàng làm cho tôi chết, thì là nàng đoạt quyền tạo-hóa, tội lấy chẳng vừa. Huống chi nàng dùng cái ái-tình của nàng mà khêu chọc lòng tôi, rồi nàng lại đem lòng đen bạc mà làm cho tôi phải đoản mạng, thiệt ức tôi lắm, cái xin thượng quan phân xử.

Ông quan ngồi giữa, bèn kêu tên nàng Vinh-đề-mai mà nói rằng nàng được thong thả đối nại.

Nàng khóc mùi mẫn, và tuồng như ăn năn việc của nàng làm. Nàng cúi mặt xuống khóc hoài, không một lời phân tỏ đặng.

Ông quan mang thẻ *Lành* ấn ủi nàng, khuyên nàng hãy nói đi mà chữa lấy thân nàng.

Nàng bèn gượng ngừng giọt thảm và nói rằng: Bẩm thượng quan, vẫn tôi không dè biết, vì khi ấy tôi còn nhỏ dại. Tôi không có dè rằng chàng chết oan đó là tại tôi mà gây ra ; chớ chi tôi sớm biết thì một người đa tình đường ấy, hà chẳng may mắn cho tôi gởi thân bỏ liễu hay sao?

Nàng nói nói tới đó, tên quản canh cửa vụt đứng dậy, lên tiếng. Ông quan ngồi dưới bàn chỗ kẻ phạm ngồi cũng đứng dậy cản rằng : nhà ngươi chưa được phép nói, vì không ai hỏi tới nhà ngươi.

Nàng tiếp rằng : nay tôi vẫn biết rằng chàng vì tôi mà phải chết oan, thì cái tình ấy cảm động nơi lòng tôi lắm, tôi xin nhờ ơn quan lớn, dạy sao tôi cũng vui chịu, lòng tôi duy muốn đam thân nầy, chẳng từ lao khổ, miễn làm cho tiêu được cái lòng oan nặng của chàng mà thôi.

Ông quan ngồi giữa xin nhường lời cho ông già cầm gậy lê có vấn chi điều. — Ông đứng dậy nói rằng hai đàng tiền căn vẫn không oan trái, xét nơi số tử hồng, thì duyên nợ không có định cho hai người chốn trần-ba. Thoắn như khi ấy nàng biểu kịp cái tình của chàng mà thuận niềm chăn chiếu, thì rồi cũng phải xa nhau, mà chẳng chàng. đã thêm cái lòng thương rồi, thì tội về cho chàng bạc bẻo cũng nặng.

Nàng đề tai nghe kỹ những lời ông già ấy nói, nàng định rằng ông chắc là ông tợ.

Ông quan ngồi giữa day qua 4 ông ngồi bàn phía bên hữu mà hỏi thì 4 ông ấy bàn tính nhau rồi nói binh vực nàng như vầy : ông tợ nói rằng không duyên nợ, mà bảy giờ đây thấy nàng ăn năn làm thì đủ biết rằng việc chẳng phải xuất nơi ý nàng, nàng như một món qui ngộ tự nhiên, bỗi chẳng muốn rời chác lấy hoa cho mình, thì chàng bụng làm dạ chịu, chớ có ăn thua chi tới nàng, mà phòng dầu cáo nàng.

Ông quan ngồi giữa day qua 4 ông ngồi bàn phía bên hữu mà hỏi thì 4 ông nầy cũng bàn tính nhau rồi nói bình vực chàng rằng : nếu nói chàng tự chiêu kỷ họa, chớ nàng chưa biết chi về tấm chung tình, vậy chớ sao nàng lại biết chia hai vật thực cùng chàng, một trái cũng chờ nhau, bẻ hai ra mà ăn. Nàng không biết, mà sao khi nàng vui tình cùng công-tử cầm nàng lại kề nẻ và không muốn gặp mặt chàng, nếu có rủi gặp thì nàng làm mầu mẻ cho chàng thêm tức giận. Xét rõ mấy điều nầy thì rõ ràng là nàng làm bộ ăn năn, làm tuồng thiệt thà cho khỏi cái tội nặng của nàng đó thôi, chớ kỳ trung nàng gần lòng giết oan chàng đó.

Kế hỏi tới hai ông mang thẻ *Lành Dữ* hai ông nói rằng số trần nàng chưa mãn kiếp, việc lành dữ của nàng, không có dính dấp cho lắm trong vụ kiện nầy.

Nguyên nơi bản kẻ phạm ngồi có hai ông, vẫn là quan thầy kiện cải giúp cho 2 đàng. Khi hỏi hai ông Thiện Ác rồi thì tới 2 ông đứng dậy, dùng luật mẹo mà bảo chữa cho người của mình. Ai cũng lấy phần phải mà nói. Tưởng chẳng nên dùng đài ra làm cho mất công đọc.

(Sau sẽ tiếp theo)

Chuyện nầy là chuyện chót của *Một ngàn lẻ một đêm* Đầu tháng Septembre sẽ ấn bành chuyện *Một ngàn lẻ một ngày*, hay hơn nhiều, và ý tứ thành thật, rất hiệp phong hóa, chớ không có rồi hoáng đàng bỏ mị như chuyện Một ngàn lẻ một đêm.

SAIGON IMP. — DE L'UNION

TIRAGE 3,500 EXEMPLAIRES

L'Administrateur Gérant : NGUYỄN-VĂN-CỦA

Tirage a : 3100

Saigon le 20/9/1922